

MİMAR SİNAN

4. 1880-1890 Yılları Arasında İstanbul'da
Dışa Dönük Masonik Faaliyetler Reşat ATABEK
9. Gençlik Üzerine Cevad Memduh ALTAR
16. Özgürlük Hasan ERMAN
21. Bir Kitabın Giriş Bölümü Raşid TEMEL
26. Kosmos'ta İnsanın Yeri ve Görevi Faruk ERENGÜL
41. Maddenin Duyarlılığı, Canlıdan
Cansız Geçiş Sevil ÇALIŞKAN
48. İkinci Derece Purification Enis N. ECER
54. Masonluk Üzerine Raşid TEMEL
57. Masonluk ve Filateli Tarık GÜNER
59. Olayların İçinden Mimar SİNAN
60. Localarımızdan Haberler Mimar SİNAN
66. W. A. Mozart'ın Masonik Müzikleri
Türkçe Sözlerle Plak Yapıldı Orhan TANRIKULU
79. Aramızdan Ayrılanlar Mimar SİNAN

MİMAR SİNAN

**Gevşemeyin, endişe etmeyin. İnancınız
sağlamsa, mutlaka başaracaksınız.**

Şâhî Yüce Kur'an, S. III. 139

Kapak Kompozisyonu: **SİNASI BARUTCU**
YENİLİK BASIMEVİ — TİPO — OFSET
Tel.: 143 55 72 * **İSTANBUL — 1985**

MİMAR SİNAN

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının
tarihi, çağdaş ve gerçekçi açıdan
araştırma ve yayın organıdır.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına
İmtiyaz sahibi : Şekûr OKTEN

Yazı İşlerini fiilen idare eden : T. Zihni TARHAN

DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
ÜÇ AYDA BİR ÇIKARILIR, ÜYELERE MAHSUSTUR. PARA İLE SATILMAZ.

Nuruziye Sokakı 25, Beyoğlu, Tel : 149 24 51

4. 1880-1890 Yılları Arasında İstanbul'da
Dışa Dönük Masonik Faaliyetler Reşat ATABEK
9. Gençlik Üzerine Cevad Memduh ALTAR
16. Özgürlük Hasan ERMAN
21. Bir Kitabın Giriş Bölümü Raşid TEMEL
26. Kosmos'ta İnsanın Yeri ve Görevi Faruk ERENGÖL
41. Maddenin Duyarlılığı, Canlıdan
Cansıza Geçiş Sevil ÇALIŞKAN
48. İkinci Derece Purification Enis N. ECER
54. Masonluk Üzerine Raşid TEMEL
57. Masonluk ve Filateli Tanık GÜNER
59. Olayların İçinden Mimar SİNAN
60. Localarımızdan Haberler Mimar SİNAN
66. W. A. Mozart'ın Masonik Müzikleri
Türkçe Sözlerle Plak Yapıldı Orhan TANRIKULU
79. Aramızdan Ayrılanlar Mimar SİNAN

1880-1890 yılları arasında İstanbul'da dışa dönük masonik faaliyetler

Reşat ATABEK

Elimize geçen ve Paris'te yayınlanan «La chaîne d'union de Paris» dergisinin bazı nüshalarında (bu nüshaların fotokopilerini kardeşimiz Jak Papo göndermiş bulunmaktadır, kendisine burada ayrıca teşekkür etmeyi borç biliriz) İstanbul'da muhtelif locaların dışa dönük faaliyetlerini öğrenmekteyiz. Bu bilgilerin İstanbul'da o tarihte yayınlanan Stamboul, Phare d'orient ve Moniteur oriental gazetelerinde yayınlanmış olduğu belirtilmektedir.

XIX. yüzyılın sonlarına doğru Masonların devamlı bir tarzda localarda çalıştıkları, dışa dönük faaliyetlerde bulundukları, tönüblanşlar tertipledikleri, bu nevi faaliyetlerin de gazetelerde havadis olarak açıklandığı ve hükümetin bu nevi faaliyetleri, engel olmak şöyle dursun desteklediğini dikkata almak gerekmektedir. Osmanlı imparatorluğunda Masonik faaliyetlerin değerlendirilmesinde bu hususun gözden uzak tutulmamasında yarar vardır.

Yıl 1882

La chaîne d'orient dergisi Stamboul gazetesine atıf yaparak şu hususlar yayınlamaktadır: Italia Risorta, Etoile du Bosphore, Ser ve Proodos locaları birlikte hareket ederek İstanbul'da Belediye Tı-

yatro salonunda yeni Masonik yılı kutlamak üzere 7 Mart tarihinde Mason olmayanlarında iştirak ettiği büyük bir ziyafet tertiplemişlerdir. Atnalı şeklinde sıralanan masalar etrafında 250 erkek ve kadın yer almıştır. İlk konuşmayı muhterem üstad Geraci (tüm isimler dergide yazılı olduğu şekilde nakil edilmektedir) yaptı ve masonluğun din ve politika ile ilgilenmediğini açıkladı. Müteakiben Proodos locasının muhterem üstadı Stamélos Padişahın sağlığına kadehlerin kaldırılmasını istedi ve sultanı gemi kaptanına benzeterak lehinde uzun bir konuşma yaptı. Ayrıca Bulwer ve Orientale locaları namına muhterem üstad Newbolt, Ser locası namına üstadı muhterem Meriem-Koull, Etoile bu Bosphore namına Archengouni, İtalia Risorta namına Furlani söz aldılar. Son iki hatibin konuşmaları masonluğun amaç ve ilkelerini belirtmiş olması nedeniyle, hariciler tarafından dikkat ve ilgi ile izlendi. Son olarak ta Etoile du Bosphore'un muhterem üstadı Sardaut hemşirelere hitap etti. Yemeğin devamı süresince bahçede müzik çaldı, yemekten sonra da dans edildi. Archangouni biraderin uzun konuşması dergide aynen nakil edilmiştir. Bu konuşmada dışa dönük masonik faaliyet yönünden önemli bir hususun da ayrıca açıklandığını görmekteyiz: 1865 yılında İstanbul'da kolera salgınında masonlar aralarında para toplayarak ve hiç bir ayırım gözetmeksizin, tabip ve eczacıların hastaların yardımına koşmasını sağlamışlardır. Archangouni masonluğun Sultan Hamit tarafından korunduğunu da belirtmekten kaçınmamıştır.

Yıl 1883

10 Mart tarihinde Etoile du Bosphore, Ser, İtalia Risorta ve Proodos locaları Tepebaşı Belediye tiyatrosunda bir ziyafet tertipletiler İtalia Rosorta locası muhterem üstadı A. Geraci'in başkanlığında tertiplenen ziyafeti bir balo takip etti. Ve toplantı sabahın saat 4'üne kadar devam etti. Agapa 200 kişi iştirak etti. Erkekler siyah elbise ve masonik işaretleri ile gelmişlerdi.

Yemeğin başında Osmanlı millî marşı çalındı ve ayakta dinlendi, Sultanın şerefine ve sağlığına kadehler kalktı. Etoile bu Bosphore'un muhterem üstadı Archangouni birader ilgi çeken bir hitabede bulundu ve uzun uzadıya alkışlandı, bu konuşmayı müteakip fransız millî marşı çalındı. Yemekte beklenmeyen bir olay cereyan etti: Bayan Newbolt ayağa kalkarak söz aldı ve bu toplantıda kadınlara gösterilen ilgiden dolayı teşekkür etti ve masonlar aleyhine yapılan ko-

nuşmalar karşısında kendilerine cevap verme fırsatının yaratıldığını belirtti.

Dergide, bu toplantı hakkında İstanbul gazetelerinde bir yayın yapıldığına dair herhangi bir açıklama bulunmamaktadır.

Yıl 1885

İsveç ve Norveç kralı Oscar II İstanbul'da resmi bir ziyaret nedeniyle bulunmaktadır. Kral masondur ve granmetr olarak ülkesinde locaları yöneltmektedir. İtalia Risorta locası ve İtalia şapitri Kral Oscar II'ye, kendisinin İstanbul'daki biraderleri tanımak dileğine uyarak, ziyaret ederler. Geraci, Guarracino, Furlani, Silvestri, Pollyak, Spandoni, Ricci'den müteşekkil heyet 13/4/1885 tarihinde Beyoğlu'nda ki İsveç sefarethanesine gidip kral tarafından kabul edilirler ve krala parşömen kâğıdı üzerine yazılı ziyaretin yapılması ve bu nedenle duyulan mutluluğu dile getiren loca kararını bir kadife kutu içinde tevdi ederler. Ziyaretin sonunda kral «que le paix soit avec vous» (sulh ve sükûn içinde olun) şeklinde hitapta bulunur, ziyaretçiler de «Vive le roi» (krala uzun ömür) haykırarak huzurdan ayrılırlar.

Bu ziyaret Stamboul gazetesinin 14/4/1885 tarihli nushasında yayınlanmıştır, ayrıca le Phare du Bosphore ve Levant Herald gazetelerinde de bu konuya temas edilmiş, hatta Levant Herald gazetesi Krala tevdi edilen metni Italyanca olarak aynen nakil etmiştir.

Yıl 1886

İstanbul'da yayınlanan Phare du Bosphore gazetesinin 15/2/1886 tarihli nushası «Nouveau-théâtre» (Yeni tiyatro) da mareşal Muhsin Han'ın himayelerinde İtalia Risorta locası tarafından tertiplenen baloyu nakil etmektedir. Balo münasebetiyle toplanan paralarla fakirlere yardım ön görülmüştür.

Misafirleri karşılayan komite de bulunan biraderler göğüslerinde derecelerini belirten işaretleri taşımakta ve misafirleri büyük bir nezaket ile selâmlamaktadırlar. Saat 22 de salon ve localar dolmuştur. Bir çok sefaret erkânı ile Babıalî'de yüksek mevkli işgal eden bir çok memur da davete icabet etmişlerdir. İran, İtalyan, İngiliz milli marşları çalınarak başlayan balo şafağa kadar sürmüştür. İngiliz locaları da bir çok üyeleri ile bu toplantıya iştirak etmiş bulunmaktadırlar

(İngiliz Büyük locası ile Fransız ve İtalyan grand Orient'nuna bağlı localar arasında o tarihlerde yakın ilişkilerin varlığı görülmektedir). Balo gelirleri ile fakirler için 600 lira toplandı. Sultan Abdülhamit de yaveri ile 100 lira gönderdi.

La Chaine d'Union dergisi 15 Nisan 1886 tarihli İstanbul'da yayınlanan Moniteur Oriental gazetesine atıf ederek mart ayından itibaren Feriköy ile Şişli köyleri arasında bir mahalde İtalia Risorta locası tarafından fakirlere ekmek ve kömür dağıtıldığını ve bu gibi yardımların Hasköy, Beşiktaş ve Kuzkuncuk'da da yapıldığını nakil etmektedir. Ayrıca yazının sonuna doğru 1865 yılında kolera salgınında masonların 10.000 lira sarf ederek yardıma koşturmaları ve ayrıca Ermenistan'da (bu terim aynen kullanılmıştır) süren açlığı gidermek için yardım da bulunduğunu nakil etmektedir.

Aynı dergi bir nüshasında İtalia Risorta ve Ser localarının yeni ödevlilerini belirtmektedir. Stamboul gazetesi de 15/2/1886 tarihli nüshasında İtalia Risorta locasının yeni ödevlilerini açıklamakla beraber yapılan özel bir merasimi etraflı bir şekilde nakil etmektedir.

Yıl 1887

Hasköy yangını bir çok kişileri evsiz bırakmıştır. İtalia Risorta ve Bulwer locaları zarar görenlerin yardımına koşmuşlardır. Bu husus Stamboul gazetesinin 7 Haziran tarihli nüshasında yayınlanmıştır.

Chaine d'Union dergisi aynı nüshada ayrıca Bulwer locasının muhterem üstadı Woods paşanın İtalia Risorta locasını ziyaret ettiğini nakil etmektedir.

Yıl 1888

La Chaine d'Union dergisi «La Phare du Bosphore» gazetesinin 30 Nisan tarihli nüshasına atıfta bulunarak Etoile du Bosphore, Proodos, Ser ve İtalia Risorta localarının Beyoğlu'nda Testa çıkmazında ki yerlerini terk ederek Hazzoppoulo pasajında «Adam» salonunu kiralayıp tefriş ettiklerini bildirmektedir.

İtalia Risorta locası kuruluşunun 20 inci yılını kutlamak amacıyla bu yeni mabette bir konser vermiş ve mason olmayan bir çok kişileri davet eyleyerek bir tönüblanş tertiplemiştir. Merak içinde gelen büyük bir kalabalık mabede alınmış ve mesai İtalia Risorta muhterem üstadı Geraci tarafından bir matraka darbesi ile başlamış, Ge-

raci birader bir konuşma yaparak, locanın faaliyetini ve herhangi bir ayırma gıdılmadan topluma yapılan yardımları dile getirmiş, ayrıca masonluğun ana kural ve ilkeleri üzerinde bilgi vermiştir. Geraci birader topluma yardım hususunda masonluğun gayretlerine katkıda bulunan Sultan Abdülhamid'e uzun ömür ve mutluluklar temenni ederek sözlerine son vermiş ve bu temenni sürekli alkış toplamıştır.

Konuşmadan sonra bir konser dinlenmiştir. Konserin birinci kısmını müteakip hatip birader ilgi çeken bir konuşma yapmıştır. Konserin bitiminde İstanbul barosu avukatlarından ve Etoile du Bosphore locasının muhterem üstadı Barrozzi alkışlanan bir hitabede bulunmuş ve sonra «Lange» tarafından idare edilen koro dinlenmiş ve son olarak da «Micheru» kemaniyle toplumu heyecanlandırmıştır. Konserin sonunda misafirlere şarap ve pasta ikram edilmiştir.

Yıl 1890

3 Şubat 1890 tarihli Stamboul gazetesi Italla Risorta locasının Yeni Fransız Tiyatrosu'nda tertiplediği baloyu nakil etmektedir. Havanın kötü olmasına rağmen, balonun muvaffak olduğu ve gelen misafirlerin özel bir şekilde kabul edilerek yerlerine kadar teşyi edildiği, hanımlara küçük çiçek buketlerinin verildiği ve duvarda asılı olan gönye ve pergel sembollerinin ışıklandırıldığı açıklanmaktadır.

Lady White, Mirza Muhsin Han ve Babiâli'yi temsilen gelen yüksek rütbeli memurun salona girişleri özel ilgi topladı ve orkestra İngiliz, İran ve Hamidiye marşlarını çaldı. Orkestrayı Ricci ve dansları Capello birader idare etti. Balo sabahın 4'üne kadar devam etti. Kapıda fakirler için para toplandı, Sultan tertip heyetine 100 lira gönderdi.

Stamboul gazetesi aynı konuya 5 Şubat tarihli nushasında avdet ederek evvelce bildirdiği bazı hususları tashih etme lüzumunu duydu: Baloya Mirza Muhsin Han'ın Avusturya hanedanının matemde olması nedeniyle gelemediği, ancak sekreterini gönderdiği ve İran sefaretinin bir çok memurlarının bulunduğu, ve balonun Hamidiye marşı ile açıldığı ve Sultan'ın 100 lira değil 150 lira gönderdiğini açıklamıştır.

Gençlik Üzerine

Cevat Memduh ALTAR

Gençlerin en önemli sorunu, kalıtım yoluyla gelenlerin, yaşamın getirdikleriyle oluşturduğu fiziksel ve ruhsal biçimlenişlerdir; ve bu tür biçimlenişlerin meydana getirdiği komplekslerdir. Buradaki «Kompleks» terimi, gençlerin : tanıma, tanımlama, hayaletme, yorumlama, yargılama ve aksiyona dönüştürme türünden akılsal ya da duygusal davranışlarındaki ayrıcalıkları karşılamak üzere kullanılan teknik bir terim olmanın önemini taşımaktadır ve gençlerdeki ani inisiyatiflerin bazı aşırı davranışlara yol açtığı da vakit vakit görülmektedir. Genç kuşakların, enerjik, kararlı, ciddi oldukları kadar, anlayışlı ve sevecen bir rehberliğe de muhtaç oldukları dönemler, çoğu

kez tehlikeli eylemlere de sahne olmuşlardır. Böylesine bir dönemde birbirini izleyen çeşitli olayların gençlerde yarattığı yorum ve yargı gel-git'leri, birbirine tümüyle karşıt, iki ayrı doğrultuda etkinliklerini sürdürmede de oldukça başarılıdır. Bu tür davranış modülasyonlarının oluşturdukları iki karşıt doğrultudan birincisinin: «olumlu» ya da «aydınlık», ikincisinin de «olumsuz» ya da «karanlık» etkilenişler olarak nitelenmeleri, konuya daha da görünür bir açıklık getirmektedir. Ne varki bu iki doğrultudan olumsuzla yönelik etkilenişlerin, aksiyonda ağır basmaya daha da özentili gösterdiği az çok sezilir niteliktedir. Olumluya, yani aydınlığa yönelik inisiyatifler ise, her şeye

rağmen dengeyi sağlamada, çevreyi aydınlatmada her zamanki gibi başarılı olmaktadır. O halde gençlerin sorunlarını, dolayısıyla kritik davranış türlerini, insanlık, yüzyıllar boyunca, her şeyden önce aklın yardımıyla apayrı bir sorun olarak ele almanın zorunlu olduğuna inanmıştır; hatta insanlık, bu konunun önemini sadece yeni çağlarda değil, antik-uygarlık dönemlerinde bile içtenlikle ele alıp incelemiştir.

Günümüzde gençlik sorununu düzenlemede oldukça ileri aşamalara ulaşmış bulunan toplumlarla karşılaştığı gibi, bu konuda yeryer gecikmeler, duraklamalar, geriye dönüşler de olmuş ve zaman zaman korkunç bir statizmin çaresizlik kampına tutsak düşmenin de örnekleriyle karşılaşmıştır (1). Şurası kesinlikle bilinmelidir ki, genç-kuşaklar, zihinlerde ansızın beliren izlenimi, hemen anlama dönüştürüp aksiyona geçebilmenin tutkusu içindedirler.

Gençlerin eğitimi konusunda oldukça gerilere, hatta ikibin yıl kadar öncesine bakınca, geleceğe yönelik eğitimleriyle ilgili çaba ve önlemlerin, tıpkı yaşadığımız çağın eğitim — öğretim sorunları kadar, zamanın gündeminde yer almış olduğu açıkça görülmektedir. Örneğin antik dönemlerde bu yolun ilk dü-

şünü, ünlü Grek filozofu ve biyografi yazarı Plutarch'ın (Plutarchos) (45-120 m.s.), özellikle bireyin eğitimiyle ilgili, bilgi ve önerileri, çağımıza dek güncelliğini korumuştur; ve bundan böyle de koruyacaktır. Plutarch «Çocuğun - Eğitimi - Üzerine (*)» başlıklı kitabının bir yerinde şöyle demektedir: «... Başarılı bir çocuk eğitcisi, tıpkı Achilles'i (**) yetiştiren Phönix' in (***) olduğu gibi olmalıdır. Ve şimdi ışın asıl özüne, yani bugüne dek söylenenlerin en doğrusuna gelelim. Çocuklarını iyi eğitmek isteyenler, kusursuz, ahlâkı düzgün ve geniş bilgiye sahip eğiticiler bulmalıdırlar. Çünkü gerçek bir eğitim, beden ve ruh mükemmelliğinin özü ve temelidir; ve bahçıvanın, genç ve taze fidanları, yanlarına değnek destekler bağlayarak ayağa kaldırması ne ise, eğiticinin iyisi de, yararlı uyarı ve direk-

(*) Plutarch: «Von Der Kinderzucht», W. P. Seliger'in Grekçe'den Almancaya çeviri metninin, Fritz Zahn tarafından yeniden işleniş; Almanca ve eski Grekçe metinleriyle, , Altıncı Kitap, Ernst Helmeran Basımevi, München 1924.

(**) Achilles, Grek mitolojisine göre ünlü bir kahramandır.

(***) Grek mitolojisine göre Phönix, eski Mısır mitolojisine özgü kutsal bir kuş olup, dünyaya sık sık yeniden gelmenin ve ölümsüzlüğün simgesidir.

tifleriyle yetismelerini saglama-ya calistiği öğrencilerini (tıpkı bahçivanın fidanlarını koruduğu gibi) korumakta ve onları, ancak bu yoldan (bir fidanın göğesi başvermesi gibi) ahlaken ayakta tutabilmenin çabası içindedir...». Görülüyorki Plutarch, antik dönemlerde, mitolojiye boyut veren, çok Tanrı düzeninin etkinliği altında bile, çocuğun, dolayısıyla genç kuşakların eğitim sorununa ilk olarak ışık tutmuş ve günümüz pedagoji anlayışının adeta müjdecisi olmuştur (!).

Bir ülke nüfusunun belirli kesimlerinden oluşan genç-kuşaklar'ın, kendilerine özgü bir anlayışı karakterize eden tüm davranışları, Orta-Avrupa'da daha çok 1908-23 yılları arasında başgöstermiş ve zamanın yönetimlerini, soruna ciddi olarak eğilmek zorunda bırakmıştır. Ve böylesine bir kıpırdanışı, gençliğin bizzat kendisi Gençlik-Hareketi olarak nitelemiştir; hatta şöyle bir formüle bağlamıştır: «Gençlik-Hareketinin amaçladığı kavram, gençlerin kendilerine özgü bir kültür anlayışına sahip olmalarının tınıımıdır.».

Birinci Dünya Savaşının neden olduğu sosyal çöküntünün ve dolayısıyla savaş - sonu - ahlakının oluşturduğuna şüphe edilmeyen böylesine bir tanımlamanın anlatmak istediği «kül-

tür» acaba nasıl bir kültürdü? Çünkü bambaşka bir kültür anlayışından ileri geldiği sanılan bazı izlenimlerin, yüzyıllar boyu çeşitli açılardan çözümlenmesine çalışılan kültür kavramı için ileri sürülen tanımlamaların herhangi biriyle bağdaştırılabilmesi imkânsızdı. 1918-44 yılları arasındaki bazı gençlik çevrelerini tüm gücüyle etkilemiş olan böylesine bir çalkantının oluşturduğu morâl gel-git'ler, gereğince durulamamış olduğu gibi, İkinci Dünya Savaşı (1939-1944) gençliğinin özlemiş olduğu kültür anlayışını da büsbütün çıkmaza sokmuştur. Ve ötedenberi neyi istediği değişik yorumlara neden olan, ama bir bakıma da içtenlikli bir özlemin peşinde koştuğu sanılan gençliğin, kendine özgü kültür anlayışı, zamanla daha çok topyekûn inkâra götüren bir eğilimin tehlikeli boyutlara doğru yolalmasına yardımcı olmuştur.

Her şeye rağmen şunu da iftiharla söylemek gerekir ki, dünyanın birçok yerinde, karanlığa tutsak düşmenin oluşturacağı felâketin bilinciyle cırpınan gençler, karşıt anlamdaki engellere önem vermedén, dengenin bozulmaması yolundaki çabalara yardımcı olmada olağanüstü başarı elde etmişlerdir. Çünkü gene bu gençler, zaman zaman Gençlik-Hareketi olarak nitelendirilmeye çalışılan dogmatik

aksiyonların hiçbirinin, yüzyıllar boyu tüm insanlığı hedef alarak gelişimini sürdürmüş bulunan dinamik kültür ile bağdaştırılamayacağını içtenlikle anlamış bulunmaktadırlar. Nitekim ünlü filozof Friedrich Jodl (1849-1914) da şöyle demektedir: «... Binlerce yıllık birikimin zenginliğidir ki, yalnız kültürle elde edilmiştir ve genel kültürle dünyamıza maledilecektir. Bizki o kültürün içinde yaşayıp kaynaşyoruz, onun dışında kalınca da... bir hiç oluveriyoruz...». Onun içindir ki insanlığın düşünce ve duygu özgürlüğünü, ancak dinamik kültürle feyizlendirebileceğine inanan ünlü psikolog Wilhelm Wundt (1832-1920) ise, insanlığın ortak mirası olarak nitelediği kültür için —genç kuşakları hedef aldığına şüphe edilmeyen bir inançla— oluşturduğu ilginç bir yorumunda şöyle demiştir: «... Kültürde erişmişlik, insanlığın her şeyini olduğu gibi, kanı ve yargı güçlerini de gereğince işleyip geliştirme yolunda, önce kendini bilmesi, kendine egemen olması, doğayı tanıması, ve daha ileri aşamada, doğayı insanlığa yararlı olma yolunda etkilemesiyle mümkündür!..».

Buraya kadar değinilen hususlardan da anlaşılmaktadır ki, Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Ke-

mal Atatürk'ün «Bağnazlık» ile «Hoşgörü»yü karşılaştırırken ortaya koymuş olduğu denge formülü, burada işlenen konu için de geçerliliğini korumaktadır; şöyle ki:

Aydınlık ile karanlık arasındaki çatışmanın toplu bir çöküntüye dönüşmemesi, bu iki karşıt anlamın temelde oluşturduğu fazla kuvvetin dengeyi koruması sayesinde (I). Ama böylesine bir denge, birçoklarını için için haklı endişeye düşüren bir dengedir; yani pek te makbul olan bir denge değildir (I). Makbul olan, egemenliğin, mümkün olan çoğunlukla aydınlığın eline geçebilmesidir.

Yukarda yeryer açıklanan yorum ve yargıların geçerlik niteliklerinin imkân nisbetinde saptanabilmelerinde yarar vardır; ve gençlik sorunlarıyla ilgili olarak dünyanın çeşitli bölgelerinde gerçekleştirilmiş bulunan girişimlerin ve elde edilen deneyimlerin —aşağıda sıralanmış olduğu gibi— kısaca incelenmelerinden, yön verici görüş ve kanıtların elde edileceği muhakkaktır; şöyle ki:

1) Son 40, 50 yıl içinde, dünyanın bellibaşlı uygar ülkelerinde, ön planda yerel kültürlerle ilgili örf, adet ve geleneklerin kasıtlı, ya da kasıtsız ihmâl ve ilgisizlik yüzünden değer kaybına uğramalarını, biran önce

önleme amacıyla köklü uygulamalara geçilmiş ve böylesine enerjik bir hareketin, yerel, hatta genel kültürden yararlanma inisiyatifine yönelik bir inkılâp hamlesi olarak gelişimini sürdürmesine, ciddiyetle özen gösterilmiştir. Böylesine bir hareketin özü, insanoğlunun, her türlü dogmatik engelden ve antidemokratik davranıştan, gene kendi kişiliğine özgü akıl ve ruh gelişimiyle, yani kişiliğinden beslenen akılcı bir inisiyatifle kendisini koruyup yüceltebileceği ilkesine bağlanmıştır. İlgili yönetimler için hayatî önem taşıyan ülkü ve ilkelerin gereğince gerçekleştirilebilmelerini sağlayacak yeni organizasyonlar oluşturulmuştur.

2) 1. maddede belirtilmiş olan hususların gerçekleştirilebilmesini sağlayacak inisiyatiflere, yönetimlerce süratle geçilmiş olması, kısa zamanda gençleri, her bakımdan eğiterek mutlu kılacak bir yaşam türünün gerçekleştirilebileceği kanısını oluşturmuştur; ve gençliğin, kendi düşünce ve inisiyatifleriyle, önce ev, aile ve çevreyi, sonra da evrensel kültürü benimseyip geliştirmeye titizlikle özen göstermesi, alkol, nikotin ve öteki türlerden zarar verici madde ve aksiyonlardan, gene kendi irade ve inisiyatifleriyle kendini koruyabileceği gerçeğinin inançla algılan-

ması yolunda büyük çapta uğraşlara yön verilmiştir. Özellikle bu hareket, genç-yaş guruplarına özgü gelişim kapasitesine hitabeder nitelikte ayarlanan: okuma, gezme, özgürce tartışma türünden ve daha başka türlerden eğitici, öğretici programların uygulanmasıyla daha da verimli sonuçların elde edilebilmesi imkânları araştırılmıştır; uzun incelemeler sonunda ele alınan yaş gurupları sorunu ise şu şekilde sonuçlandırılmıştır: 14-17, 18-24 yaşları gurupları ile 24 ve daha yukarı yaşlara özgü gençlik gurupları.

3) 1. ve 2. maddelerde açıklanan hususların dikkatle uygulanması suretiyle, gençliğe yönelik önlemlerin zamanla daha da dinamik bir aksiyona dönüşebilmelerine özellikle önem verilmiştir; ve bu çabaların, «Gençlik-Bilimi» adıyla, kendine özgü bir bilim dalının meydana gelmesinde büyük rolü olmuştur.

4) Yukardaki maddelerde belirtilen hususların uygulanmaya geçilmesi hazırlıklarında olduğu kadar, okullarda öğretmenlerin öğrencilerini konuya gereğince yaklaştırabilmelerini sağlama yolunda da gene öğretmenler yetkilendirilmiş ve gençliğin, amaçlanan hedefe doğru yol almasında öğretmenlerin büyük rolü olmuştur.

5) Yukarda açıklanan çaba ve

gayretlerin gereği olarak, gençlerin hatta çocukların : okuma, görme ve işitme yoluyla eğitimlerini sağlayacak yayın türleri, büyük bir ilgiyle ele alınmış ve yaş-gurupları'nın psikolojik özelliklerine göre : dergi, gazete, kitap, broşür, nota, film ve plâk türünden yayın araçlarının hazırlanıp, kolayca dağıtımına geniş ölçüde özen gösterilmiştir. Devletin denetimi ve öğretmenin ilgi ve yardımıyla geliştirilen böylesine bir yayın faaliyetinin oluşturduğu ürünlere «Çocuk ve Gençlik Edebiyatı» adı verilmiştir. Bu tür yayınlarda, ulusal ve uluslararası nitelikteki öykü ve masallara (halk masalları dahil) geniş oranda yer verilmiştir. Bu çeşit uygulamaların gereğince geliştirilebilmesi için, devletin, sırf öğretmenlerle oluşturduğu «Çocuk ve Gençlik Yayınları Kurulu»nun, yönetimde ve denetimde olduğu kadar, hedef göstermede de olağanüstü yarar sağladığı görülmüştür.

6) Bütün bu uğraş ve çalışmaların, gençlerin meslek seçimi ideallerinin gereği gibi biçimlenmesine de yardımcı olabilmeleri yolunda araştırmalar yapılmış ve bu tür çabaların büyük yararlar sağladığı zamanla daha iyi anlaşılmıştır.

Yukarda altı maddede özetlenen hususlar, son kırk, elli yıl içinde,

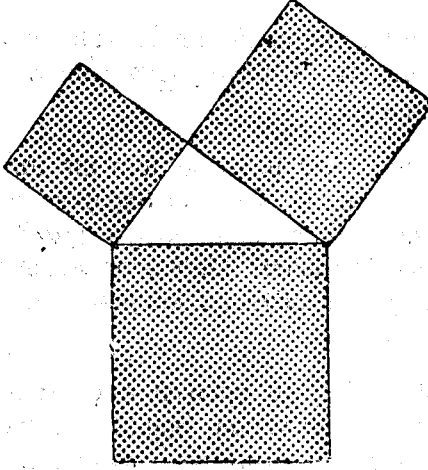
özellikle Orta-Avrupa ülkelerinde denenmiş önlemlerin nitelikleri üzerinde bir görüş-açısı oluşturmayı amaçlamaktadır. Ne varki birinci ve ikinci dünya savaşlarının, sözkonusu önlem ve çabaların bir kısmını olumsuz yolda etkilemiş olabileceği de düşünülebilir. Her şeye rağmen, bu yazıdaki araştırma ve incelemelerin hedefi, gençlere yönelik çaba ve uğraşlara ışık tutabilecek nitelikteki uygulama ve örnekleri, gözlerin önüne olduğu gibi serivermekten ibaret tir.

Buraya kadar değinilmiş olan hususlar, gençlerin vakit vakit neden olduğu Psychique ve Physique olguların toplu bir sentezidir; hatta batı uygarlığının gençlik hareketlerine yönelik yaklaşımlarının son elli yıl içindeki gelişim grafiğini özetleyen bir genelleme olmanın niteliğini taşımaktadır.

Bizlere gelince, bizler de Politik-Coğrafiya'mızın hiçbir ülkeninkine benzemeyen özelliği açısından, çağdaş bilimin ortak tekniğinden esinlenerek oluşturmaya çalıştığımız yöntemlerle, bilimde ve sanatta çağdaşlaşmaya yönelik reform çabalarına gereken hızı verebilmenin çabası içindeyiz; ve Türk gençliğinin de aynı reform potası içinde biçimlendirilmesi gerekeceği doğal olduğu kadar zo-

runludur da. O halde gençlik hareketlerinin, yurda ve insanlığa yararlı bir düzene sokulabilmesini sağlama yolunda —yukarda da gösterilmiş olduğu üzere— başvurulmaları gereken önlemlerin, bizde de ele alınıp incelenmelerinde ve bunlardan, gençliğe yönelik reformları gerçekleştirecek nitelikte olanlarının bi-

ran önce uygulanmalarında büyük yarar olduğu apaçık ortadadır. Ve Türk gençliğini huzura kavuşturacak reformların, Atatürk İnkılâpları doğrultusunda gerçekleştirilmelerinin, gençliğin mutluluğuna yönelik olumlu sonuçlar vereceğine şüphe etmemek gerekir.

Özgürlük

Hasan ERMAN

İlk insandan bu yana insanoğlunun amacı olan özgürlük kavramı için Abraham Lincoln şöyle der: «Dünya hiçbir zaman özgürlüğün iyi bir tanımına kavuşamamıştır».

Gerçekten, özgürlüğün tarih boyunca tam bir tarifine ulaşabilmek mümkün olmamıştır. Özgürlük kavramı değişkendir. Zamana, topluma, hatta aynı zaman parçası içinde kişiye göre farklı anlamlar taşır. Kültür, din, dünya görüşleri, ideolojiler, özgürlük kavramını etkileyen, bu nedenle çağlar boyunca karşımıza farklı özgürlük anlayışları çıkaran faktörlerdir.

İlk insanın özgürlük arayışı ve anlayışı, çağımız insanının özgürlük anlayışından farklıdır. Doğal yaşam halinde bulunan insanoğlu tek başına, salt var olduğu için özgürdür, mutludur. Jean Jacques Rousseau bunu şöyle tarif ediyor: «Meşe ağacının altında karnını doyuran, aynı ağacın dibini kendine yatak diye seçen, rastladığı ilk ırmakta susuzluğunu gideren mutlu insanı görüyorum».

Ancak, insan tabiatında gelişme kaçınılmazdır. Gelişme kaçınılmaz olunca da, çeşitli etkenler onu toplum yaşamına itmiştir.

Uygarlık tarihinde her toplum, her ülke, tarihi oluşlarıyla, gelişmelerle özgürlük ve hak kavramlarına katkıda bulunmuş ve böylece

özgürlük ilk insandan bu yana büyük yol katetmiş, ama hâlâ da bu kavramın tanımı tamamlanamamıştır.

Toplumlar özgürlüklerine farklı yollardan ulaşmaya çalışmış ve çalışmaktadırlar. Toplum şartları, kültür seviyesi, özgürlük anlayışına farklılık getirmiştir. Ortaçağ özgürlük anlayışı ile Fransız İhtilalinin özgürlük anlayışı nasıl farklı ise, az gelişmiş ülke ile gelişmiş ülkenin özgürlük anlayışı da farklıdır. Hatta, gelişmiş ülkelerin ideoloji farklılığı yüzünden, özgürlük anlayışları da değişiktir.

Özgürlük kavramının tam bir açıklamasını bulamıyoruz. Fakat, uğru-
na bu kadar uğraş verilen özgürlük nedir?

Özgürlük, kendi bağımsızlığımızdır. Harekette, düşüncede, baskıdan kurtuluştur. Aklın ve iradenin yol göstericiliğinde hareket edebilme gücüdür. Özgürlük bir anlamda sınırsızlıktır. Mutluluğu sağlayan koşullarda herhangi bir zorlama bulunmamasıdır. Özgürlük, eşitlik ve bağımsızlıkla bir bütün oluşturur. Bir zincirin halkaları gibi iç içedir bu kavramlar. Bu kavramlar birbirinden ayrı düşünülemez ve birinin eksikliği kişinin gerçek mutluluğa erişmesini önler. Özgürlük herkese eşit olarak tanınmalı, herkes eşit olarak ondan yararlanmalı. Toplumun özgürlüğü olan bağımsızlık ta, kişi özgürlüğü için şarttır. Toplum bağımsızlığını yitirirse, kişinin özgürlüğü de tehlikeye düşer.

İnsanoğlu gelişmesini sürdürdükçe, özgürlük kavramı da gelişmesini biçimsel açıdan devam ettirecektir. Ancak, bu arada özgürlüğün tarih boyunca geçirdiği aşamalara değinmek gerekir.

İnsanın doğuştan var olan özgürlüklerinin siyasi iktidar tarafından tanınması, biçimlendirilmesi, hukuki kalıp altına sokulması gerekir. Bu konuda ilk yazılı belge olarak, 1215 tarihli Magna Carta Libertatum gösterilmektedir. Acaba, bundan önce bir özgürlük uygulaması mevcut değil miydi? Örneğin, eski Yunan'da bir özgürlük yok muydu? Eski Yunan sitelerinde uygulanan çoğunluğun egemenliği sistemi, bu konuda birçok kişiyi yanıltmıştır. Bu sitelerde kişilerin özel hayatı dahi baskı altına alınmıştı. Örneğin, bir erkeğin bekar kalması yasaktı, her Site'de kişilerin giyimi belirlenmişti, kadınların saç biçimlerinin nasıl olacağı bile düzenlenmişti. Bazı Sitelerde sakal traşı yasaktı, bazılarında ise herkesin bıyıksız olması gerekiyordu. Bu örnekler de gösteriyor ki, bu dönemde bir özgürlükten söz etmek doğru olmaz. Montesquieu'nun dediği gibi: «Halkın hakımı-yeti her zaman hürriyet değildir».

1215 tarihli Magna Carta Libertatum bir ferman olmasına rağmen, kral Yurtsuz Jean ile Baronlar arasında karşılıklı yetki ve görevleri belirlemekle kalmıyor, İngiliz halkının güvenliğini, malını koruyor, vergi salmayı bir düzene bağlıyordu. Bunu, 1628 Petition of Rights, 1679 Habeas Corpus Act, 1689 Bill of Rights, 1701 Act of Settlement takıp ettiler. Bütün bu belgelerin ortak amacı, kamu özgürlüklerinin etkili bir şekilde garanti altına alınmasıdır. Kişi hak ve özgürlükleri henüz kafalarda düşünce ve öğreti olarak belirmeden çok önce bir takım ferman ve kanunlarla gerçekleştirilme yoluna gidilmiştir.

Amerika'ya gidenler, özellikle İngiltere'den göç edenler, pürühen inançlarını da Yeni Dünya'ya götürmüşlerdir. Bu kişiler, Tanrının kendilerini doğuştan özgür varlıklar olarak yarattığına inanmaktaydılar. İngiliz belgelerinin ideolojik ve evrensel olmamalarına karşın, Amerikan belgelerinde 18. yüzyıl felsefesinin etkisi görülmekte ve evrensel nitelik bulunmaktadır. Jefferson tarafından kaleme alınan 1776 Amerikan Bağımsızlık Bildirisinin başlangıcı şöyledir: «Şu gerçekleri kendiliklerinden doğru sayıyoruz: Bütün insanlar eşit yaratılmıştır. Yaradan, her insana kimsenin elinden alamayacağı haklar bağışlamıştır. Yaşamak, özgürlük, mutluluğu arama bu haklardandır. Yönetimler, bu hakların korunması için insanlarca kurulmuştur».

Fransa'da ise, 1789 büyük Fransız Devriminden sonra, kabul edilen İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi tüm dünyada büyük yankılar uyandırmıştır. Çünkü, sadece Fransızları değil, bütün insanlığı kapsamaktadır, evrenseldir. Burada insanların ana hakları arasında sayılan özgürlüğün bir tanımlaması yapılmıştır. 4. maddede «başkalarına zarar vermeyecek her şeyi yapmak» özgürlük olarak kabul edilmiştir. Ayrıca, değişik özgürlük kavramlarına değinilmiştir. 1. maddede de «insanlar hak yönünden, hür ve eşit doğarlarsa, hür ve eşit yaşarlarsa» ibaresi yer almıştır.

Türkiye'de ise, ilk belirtiler 19. yüzyılın ikinci yarısında görülmüştür. 1839 Gülhane Hattı Hümayunu, Avrupa ve Amerika'ya kıyaslanamayacak kadar ciliz haklar tanımıştır. 1856 Islahat Fermanından sonra, 1876 Kanuni Esasisi ile, kişiye bazı haklar tanınmış, ancak meşhur 113. madde ile Padişah tek tarafı olarak sürgün yetkisini elinde tutmuştur. II. Meşrutiyetle yapılan değişikliklerle 113. madde ilga edilmiştir. 1921 Anayasası kamu özgürlüklerinden pek bahsetmez. 1924 Anayasasında yer alan özgürlükler ise güvenceden yoksundur.

Ancak, 1789 modeli hak ve özgürlükler listesi, sosyal hakların do-

ğuşu ile yetersiz kalmıştır. İnsan soyut bir varlık değildir, içinde yaşadığı toplumun koşulları ile çevrili somut bir varlıktır. Gereksinimleri vardır. Devletten olumlu hareket bekler, hizmet ve yardım olanağını veren haklar ister.

Toplumsal yaşam geliştikçe, sanayide, teknolojiye dev adımlar atıldıkça, insanoğlu açlık, yoksulluk, hastalık, tabii afetler karşısında güçsüz kalmış, bütün bunlara tek başına savaşıma gücünden yoksun kalmıştır. Kişi olarak insan artık yetersizdir. Özgürlük kavramı da buna uygun olarak gelişmiştir. Kişi gerçek bağımsızlığa sosyal ve ekonomik alanda önüne çıkabilecek engeller ve baskıların üstesinden gelmekle kavuşacaktır. Kişisel özgürlükler ve bunların yazılı belgeleri olan haklar, yavaş yavaş sosyal haklara dönüşmüştür.

Kişî hak ve özgürlükleri iktidarla karşıdır, ancak hak ve özgürlüklerin gerçekleşebilmesi için Devletin müdahalesi gerekir. Sosyal hakların listesi, kişisel haklardan değişiktir. İlk olarak sosyal haklardan söz eden 1919 Weimar Anayasasıdır. Türkiye'de ilk olarak 1961 Anayasası ile sosyal haklar tanınmıştır.

Milletlerarası alanda ise, kişî haklarının evrensel bir kapsam kazanması ilk olarak 1945 Birleşmiş Milletler Andlaşması ile gerçekleşiyor. Burada insan hak ve hürriyetlerine değinilmiş, fakat bunlar sayılmamıştır. Milletlerarası alanda kamu özgürlüklerinin ilk belgesi olarak sayabileceğimiz 1948 İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinde, kişî hak ve özgürlükleri 30 madde altında toplanmış, bunlara evrensel kapsam verilmiştir. Ancak, burada hukuki müeyyidenin yokluğu bir eksikliktir. Roma'da imzalanan 1950 Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ise, üye Devletleri hukuki müeyyideye bağlamıştır. Bu sözleşme ile Avrupa İnsan Hakları Komisyonu ve Avrupa İnsan Hakları Divanı kurulmuştur.

Sosyal hakların milletlerarası alanda ilk görünümü 1961 Avrupa Sosyal Hakları Anlaşması ile olmuştur. Bu belge ile, yeni Anayasalarda yer alan sosyal haklar ortak bir metin içinde birleştirilmiş ve milletlerarası bir değer kazandırılmıştır. Bu konuda 1973'te Cenevre'de başlayıp 1975'te Helsinki'de toplanan Avrupada Güvenlik ve İşbirliği Konferansı son senettir. Amerika, Kanada ve 33 Avrupa Devletinin katılması ile düzenlenen Konferansta, Doğu Blokundan 8, kapitalist ülkelerden 27 Devlet hazır bulunmuştur. 20. yüzyılın son çeyreğinde çağın siyasal-sosyo ekonomik tüm koşullarını yansıtan bu belge, kamu özgürlüklerini kollektif ve bireysel açıdan ele almıştır. An-

cak, Devletler arasındaki ideolojik farklılıklar, özellikle bireysel haklarda zorluklar çıkarmıştır. Örneğin, haberlerin Devlet kontrolü altında yürütülmesi gerekip gerekmediği sorun yaratmıştır.

Masonlukta ise, özgürlük temel fikir olarak ele alınmıştır. Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisinden zamanımıza kadar hemen bütün özgürlük hareketlerinde Masonların etkisi görülmüştür. Hatta, bazı çevreler Masonluğun amacı özgürlük olduğundan ve bu da gerçekleştiğinden Masonluğa gerek kalmadığını ileri sürmüşlerdir. Ancak, biraz önce belirttiğimiz gibi, özgürlük kavramı zamana, topluma ve kişilere göre değişkenlik göstermektedir, ve her devirde özgürlük için uğraş süregelmiştir. Boş inançlara, cehalete karşı savaş sürdükçe, Masonluk ta görevini sürdürecektir. Bir Mason, düşüncenin, vicdanın özgürlüğü için siyasi, dini, kişisel baskılara karşı uğraş verir. Bu yolda kazanan olduğu gibi, kaybeden de olur. Kaybedenler, menfaat karşılığında düşünce ve kanaatlarını feda edenlerdir. Bu kişiler, kurmaya çalıştığımız sevgi Mabedinin inşasında görev alamazlar. Ancak sözü özgür, düşüncesi özgür, vicdanı özgür kişiler Mabe-din temel taşlarını meydana getirebilirler. Bir Mason için kendi özgürlüğü kadar, diğerlerinin özgürlüğü de kutsaldır.

Bir Kitabın Giriş Bölümü

Raşid TEMEL

Bu yazı «Clausen's Commentaries on Morals and Dogma» (Morals ve Dogma üzerine Clausen'in yorumları) isimli kitabın giriş bölümünün çevirisi-
dir:

Hakim Büyük Amirimiz Albert Pike'in Morals and Dogma adlı kitabındaki düşünce ve aksiyonlarla ilgili görüşlerinin tartışılması, daha modern bir şekilde yorumlanmalı ve manasının daha kısa bir şekilde açıklanması gerekmektedir.

Bu mükemmel eser 1871 de, yani yüzyıldan daha evvel bir zamanda yayınlanmıştı. Eser Pike'in kendi araştırmalarıyla beraber başkalarının yazılarının da ilhamı olan klasik bir telif niteliktedir. Şimdi, bizim lisanımı-

za ve zamanımızın stiline ve karakterine bağlanmalıdır.

1871'den bu yana büyük değişiklikler meydana gelmiştir. Heraclitus'un milattan 500 yıl evvel dediği gibi «Değişmeyen tek şey değişmedir.»

İnsanoğlu bugünkü kritik problemlerimiz karşısında ilerlemiştir veya gerilemiştir. Ama insanların bu davranışları Skoç Riti'nin yakından ilgilendiği şeylerdir. Örneğin: Nüfus patlamasını nasıl kontrol edebiliriz, savaş ve atom tehditlerinin kurbanlarını nasıl önleyebiliriz, dünya açlığına nasıl çare bulabiliriz, bedenimizle ilgili marazları ve akıl hastalıklarını nasıl kontrol edebiliriz, bedenimizin ve etrafımızın kirlenmesini nasıl durdu-

rabiliriz, fakir fıkaranın evinin ve kesesinin kaderini nasıl düzenleyebiliriz?

Medeniyetin, bilgi yoluyla da  lsa, kendini kurtarabilme problemleri de vardır. Walter Lipman'ın vukuf ile yazdığı gibi sadece kültürümüzün, kendimizi felaketten nasıl kurtaracağını düşünmekle yetinmeyip, bundan daha fazlasını yapmak insanlığın en büyük sorunudur. Ayrıca insanların kendilerini kurtarma isteklerini harekete geçirme yollarını da bulmalıyız. İnsanı sadece g cl  kılan değil, ama istekli yapan yollar harekete geçirilmelidir. Bilgilerimizi harekete geçirmeliyiz. Elimizde bu amaca ulaşmaya yetecek yeterince fiziksel, biyolojik ve psikolojik olanaklar vardır, ancak insanlar bunları kullanmaya yönelmelidirler.

Bugün dinler cehennem ateşi tehditleri yerine Allah'ın sevgisinde ısrar yoluna sapmışlardır. H k metler zorlamalar yerine inandırma yollarını tercih etmektedirler. Öyleyse ne yana bakacağız?

Bunun cevabı, Amerika'da psikoloji biliminin babası olarak tanınan William James'in dikkate şayan sözlerinde aranmalıdır. O bir zamanlar Harvard  niversitesinde anatomi, psikoloji, fizyoloji profesörü idi. Be-

den, akıl ve ruhu birleştiren büyük düşünürlerden biri idi. şu sözleriyle bize geniş bir yol açmıştır: « ağımızın en büyük buluşu, yaşantımızı değiştirebilmemizin kafamızı değiştirebilmemize bağlı olduğunu  ğrenmemizdir.»

Demekki bu sorunun cevabını bilim ve teknoloji mucizelerinden beklemeyp, Masonik öğretilerin ilhamı ile hayatımızı daha iyiye doğru değiştirmek olacaktır. İşte bu ruhsal g c değişimi yarının dünyasıdır. İnsanın kendi inancına, kendinde düzeltici g clerin bulunduğu kavramına dönmeliyiz.

Temple  niversitesinin kurucusu Russel Conwell (1843-1925) şimdiye kadar Amerika'da verilen konferansların en popüleri olan «Elmas Tarlaları» adlı konuşmasını 5000 kereden fazla tekrarlamıştı. Bu konuşmalar hayır işlerinde kullanılmak üzere milyonlarca dolar gelir sağlamıştır. Bu sade ders insanlara karşı sevgi doludur ve insanlara, kendine güvenme prensipini uygulamayı ilham eder. Yani dünyanın ana yollarında veya sapa yollarında şöhret ve servet için yapılan yorucu araştırmaların en sonunda, kendimizi yine kendi öz toprağımızda bulmakla hayrete düşeriz.

Öyleyse Masonluk insanın iç

yeteneklerini nasıl açığa vura-
bilir? Bu kitapta bu sorunun ce-
vaplarının nerelerde bulunabile-
ceğine gözetmeye çalışılmıştır.
Bu kitap yararlı bir öğretim ara-
cı olarak hazırlanmıştır. Böyle-
likle düşünsel gücü yüceltme-
ye ve Sokratın «Deneyden geç-
miş yaşam» sözüne dayanarak
ritüellerimizle birlikte Pike'in
Morals and Dogma kitabı Ma-
sonluğa kabul edilenler, üyeler
ve gençlere sonsuz değerler ta-
şıyan ruhsal bilgiler verecektir.
Ayrıca insan davranışlarının
zenginleştirilmesi ve harekete
geçirilmesi için günümüze kadar
gelen dönemlerin felsefesini ve
ana gerçekleri bulmamıza yar-
dım edecektir.

Bu nedenle *Morals and Dogma*'
nın her faslını, yani Riti'nin her de-
recesini, en kısa şekillerde özet-
ledim, sonrada kendi yorumla-
rımı ekledim. Bu özet ve yo-
rumlara üyelerimizin katılma ve
katgılarını sağlamak ve kitabın
bir bilgi ve ilham kaynağı ola-
rak incelenmesine ek olarak,
üyelerimizi teşvik ve ilgilendir-
me amacıyla da hazırlanmıştır.
Bu özetler ve yorumlar kendi
kendimizle olan çalışmalarımız-
da, gurup halindeki tartışmalar-
da, birbirini izleyen derecelerin
düşünsel eğitiminde yol göster-
meye yardımcı olmak üzere ha-
zırlanmıştır. Böylelikle bu kita-
bın bir programa göre hazırlan-

mış olan açıklamaları, her döne-
min insanlarına ve toplulukla-
rına yardımcı olacaktır.

Bu özet ve yorumlar derecele-
rin yerini almadığı gibi esote-
rik ve kabalistik düşüncelere
yer vermeyecek, Masonik esas-
ları daha açıklığa kavuşturmak-
tadır. Derecelerimizin tarifinde,
sadece ciddi çalışma ve bu ça-
lışmalara katılma payımız, insan
davranışlarını yeniden şekillen-
dirmede açıklığa kavuşabilir.

Ayrıca (Masonluk öğretmez, öğ-
renmemize yardım eder) klasik
cümlesini de hatırlayalım. Bu iş-
te zengin gelişme aşamalarıyla
başarıya ulaşılabilir. Bununla
beraber üyelerimiz bir noktada
kilitlenir kalır, ya da böylesine
bir ilerleyiş içinde kendilerini
kaybederlerse, Masonluk onları
kendi haline bırakır ve tuttuğu
doğru yolda ilerlemesine devam
eder.

Skoc Riti'nin anlayışlı ve ciddi
gerçek arayıcıları, dereceleri-
mizden çok şeyler öğrenebilir-
ler. Mesela insana, eşyaya veya
her red ve kabul edilen şeye bo-
şuna güvenmemek gibi. Bağım-
sızlık kendine güveni sağlar.

Kendine gerçek güveni olan ki-
şi yararsız ve uygunsuz işler-
den etkilenmez. O, kendi başına
eğemen olan kişidir, özgürlük,
onur ve sayılmanın zevkini ta-
dar. Bunun sonucu olarakta da-

ha etkili morale ve çağdaş davranışa sahip olur.

İnsanların sorumlularımıza cevap teşkil edecek bir ruhsal gücü olduğuna dair görüşümüze sadık kalarak, sezîş dolu bir bilincin temelinde, kendimize yardım çabamızda, iç benliğimizi bulabiliriz. Her kasırganın merkezinde barış ve huzur yuvası bulunabileceği, yine aynı yerde güneşin parlaması kuşların uçuşması mümkün olabileceği gibi, kendi iç benliğimizde de kötülüklerden gelebilecek fenalıkları önleyen bir sığınacağı bulabiliriz. Varlığımızdaki güçlere inanalım. Emerson kendine güvenme üzerine yazdığı deneyde yolu göstermektedir. Şöyle diyor: «Bir insan şairlerin, ediplerin ve hikmet sahibi düşünürlerin tasavvur ettikleri semadaki parlaklıktan daha çok kendi zihninde var olan aydınlığa yönelmeyi öğrenmelidir.»

Buda kendi irfanına erişdikten sonra müritlerine: «Kendi yolunuza kendiniz fener olun, yolunuza kendinizin dışında ışık aramayın» demiştir.

İsa da bu fikri şöyle açıklamıştır: «Ne orada ne burada aramayın, Tanrının devleti içinizdedir.»

O halde lüzumlu olan ilk iş kendimizi anlamada ilerleyiş, iç dünyamızın ve gerçek varlığını

zın keşfidir. Bunlar Skoc Riti'nden daha iyi nerede öğretilir? Ritte başkalarına bağlı kalmamayı öğrenirsiniz. Kendiniz birincisiniz, en öndesiniz, ikinci planda değilsiniz. Ritin dereceleri sizin doğal yeteneğinize karşı tam bir inanç duymanızı sağlar. Böylece ne boşyere tüketilir, ne de olanaksızlığa yenilir, ne de ümitsizliğin çaresiz kurbanı olursunuz. İnsanın kendine güveni olunca, doğru olmayanı reddeder. Böylece kendi ayaklarımızın üstünde durmayı öğrenir, kendi dışımızdaki insanlara ve eşyaya güvenerek onları kendimize dayanak yapmayız. İşte o zaman gerçek bir varlık olarak özgürleşerek, başarı gücüne sahip, güvenilir, inanılır bir insan olarak günümüzü değerlendiririz.

Büyük filozof Sir William Osler (1849-1919) Montreal'de genç bir tıp öğrencisi iken, geleceği açısından kötü bir hayal kırıklığına uğrar. Günün birinde Carlyle tarafından yazılmış birkaç kelime ile karşılaşır, ve bu onun hayatının akışını değiştirir. Bu kelimeler sanki yeni bir şey bulmuş gibi onu etkiler. Bunları defalarca kendi kendine tekrar eder, defterlere yazar, dostlarına okur. Bunların hayatını değiştirdiğini duyar ve sonunda çok mutlu ve başarılı bir meslek sahibi olur. Osler'in hayatında

bu kadar büyük etkisi olan Carlyle'in sözleri şöyledir: «Hayatta esas işimiz uzakta hayal meyal görülene bakmak değil, önümüzde açık seçik duranı yapmaktır.»

Sonradan hocalık yaparken bu kelimeler Osler'in öğrencilere yönelttiği teşvik edici konuşmalara ilham kaynağı olmuş ve onlara «Günün varlığında yaşamayı» geçmişin ve geleceğin olaylarıyla canlarını sıkımmalarını öğretmiştir.

Ritin dereceleri, büyük gerçekleri öğreterek amaca dramatik bir etki ile ulaşır. Bu derecelerin aracılığı ile kendine güvenir bir insan olarak yönünüzü tayin edecek, bunun hazzını, yararını ve zenginliğini tadacaksınız. Böylece yaşamınız günümüzün kötülüklerini düzeltebilme çarelerini de önünüze serecektir.

Onun içindirki sizden akıl gücünüzü son haddine kadar kullanmanız beklenmektedir. Bu kitapdaki özet ve yorumlarda açıklandığı şekillerde her derecenin ifade ettiği anlamı düşününüz. Bunları önce kendinize uygulayınız. Çalışmalarınızı daha başka araştırmalarla güçlendiriniz. Masonluğa layık olduğunuz her davranışınızda belli olmalıdır. Gerçek sırlara varabilmenin yolu budur.

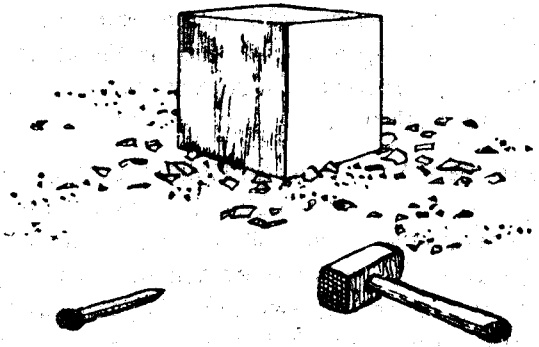
Çan çaldı. Haydi kardeşler iş başına.

NOT :

Evvelce yayınlanmış **Morals and Dogma**'dan derlemeler:

Sayı 47 İyi düzenlenmiş bir hayatın ahenk ve güzelliği.

Sayı 50 İnsan ruhunun iyilik ve kötülük kapasitesi.

Kosmos'ta İnsanın Yeri ve Görevi

Faruk ERENGÜL

Ey cinler (görünmeyen varlıklar; telepati, iletişimleri, psikokinezi ve E.S.P. «extra sensory perception» güçleri kastediyor) ve insanlar! Eğer gücünüz yeterse —ki Kâdir-i Mutlak, bu gücü verebilir— göklerin ve yerin öteki bölgelerinde gidin.

Kur'an-ı Kerim Rahman Suresi, Âyet 33.

Yaratılışa dair inançlarımızın özünü özetleyerek diyebiliriz ki: Allah; kendi zâtında bilkuvve mevcut olan isim ve sıfatları açıklamak için evreni yarattı. Demekki evren, batin olan ezeli varlığını zuhurundan ibarettir. Başka bir ifade ile: «Mahlûk Hâlik'in zâhiri, Hâlik ise Mahlûk'un batınıdır —(böylece vücûd'daki ikilik te ortadan kalkar ve vahdet-i vücûda erişilir)—.

O halde Adem de hem Hak, hem de Halk (yaradılan) oluyor ve zâhirini Rabbına karşı, batinını ise nefesine karşı sorumlu duruma dönüşüyor. İnsanın kosmostaki yerini bilmesi ve sorumluluklarının yüklediği kozmik görevinin bilincine erişmesi; bu gerçeği idraki ve benimsemesi ile başlar. Bu arada belirtelim ki: bu gerçeği idrake uğraşp ancak aczini idrak edebilmek dahi övgüye değer. Bunları red deden düşüncelere saplanmak ise, inançsızlığın kuru kaynağından susuzluk glidermeğe benzer, daha da fenası ise bu konuyla hiç ilgi-

lenmemektir ki, bu, insan sıfatına yaklaşmaya karşı direnmek demek olur.

Konumuz; bu gün için bilebildiklerimize göre bu idrakin nasıl gelişebileceğine dair fizik ve metafizik düşüncelerimizi özetleyerek açık-lamağa çalışmak olacaktır.

«Mount Wilson» Gözlemevinin teleskopundan Orion Konstelasyonuna bakış: Her beyaz noktacık güneş sistemimizin bir benzeri ve kardeşi. Sol alt tarafta, bize en yakın yıldızlardan Sirlus görülüyor.

Evrende bulunan milyarlarca galaksiden alelaide bir tanesi olan Smanyolu galaksimizin ihtiva ettiği -dört yüz milyar yıldızdan, hiç

te ayrıcalıklı bir durumu bulunmayan, hatta galaksimizin alelade bir köşesine atılmış ve unutulmuş benzeyen güneş sistemimizin, dokuz gezegeni arasında, yegâne gelişmiş canlı yaşam bulunan dünyamızda, bilimsel ve metafizik düşünce ihsan edilmiş tek canlı tür olan insanın, evrenin evrim programı içinde kozmik görev ve yükümlülükleri de olması gerekir. Bunları yerine getirmeden, kosmos sözcüğünün kökeninde bulunan «düzene uyum»dan nasıl söz edilebilir? Uzun bir vadede, belki binyıllar içinde bu görev ve yükümlülüklerini felsefi ve moral açıdan neler olabileceğine düşüncelerimizi yönelteceğz.

Denilebilir ki : yeryüzü canlı yaşamı, varoluşundan bu yana geçen yaklaşık iki milyar yıl içinde bu yükümlülüklerini iyi veya kötü, hızlı veya yavaş, olabildiğince yerine getirmiş ve bugünkü aşamaya ulaşmıştır. Fakat, bilelimki ancak, kendisinin tanzim etmediği bir programda bilinçli olduğu söylenemeyecek bir mütasyona kendini kaptırarak ve evrimine rıza ile boyun eğerek.

Ne var bu bilinçsiz gidiş; bu gün için yeryüzünde canlı yaşamın son merhalesi olan insan türünü, hem kendisini, hem tüm canlı yaşamı topeykûn yokolmağa yönelik tehlike sınırlarına itmeğe başlamasile, ve hem de dünya uygarlığının uzaya açılma düzeyinin eşiğine basmış olmasile, artık, bilinçli ve programlı bir evrim süresine uyma ve sorumluluklar yüklenme gereği ile karşı karşıya getirmiş durumdadır. Tıpkı, emekleme çağını aşma aşamasındaki bir çocuğun bilinçlenmeğe ve sorumluluklar yüklenmeğe başlaması gibi. Eğer E.Ü.M. yeryüzü canlı yaşamına kosmos düzeyinde şerefli bir alın yazısı takdir etmiş ise, bunu gerçekleştirme görevi, kendisine akıl ve cüz'î irade bahşedilmiş olan insan türüne düşer. Aksi takdirde, kosmosla hiçbir temas kuramadan yokolmuş bir dünya canlı yaşamının, doğarken ölen ya da emeklerken bir kazaya kurban giden bir çocuktan ne farkı kalır? Hele bu ölümler; ileriye görememek gaflet ve hirsından, erdemsiz şovenizmden doğacak özellikle süper güçlerin ölüm-kalım savaşlarından, daha da fenası : meselâ maddeyi sonsuza doğru yoğunlaştırma yoluyla bir «kara delik» yaratmağa kalkışmak gibi belirli bir limitten sonra kontroluna hakim olunamayacak manyak bilimsel girişimlerden, ya da, ileri tarihlerin genetik mühendislerinin kromozomların yapısal kodlarıyla şuarsuzca oynamalarından ileri gelmişse, adına intihar mı yoksa cinayet mi demeli siz takdir edin. Antroposantrizm'e kapılmadan çokça toleranslı bir ihtimali hesap tahminine girişsek : sadece içinde bulunduğumuz Samanyolu galak-

simizde bulunması olası bir trilyondan fazla gezegen ve bunların uydularından bindebirinde canlı yaşam olsa, bunların da sadece bindebirinde bizimkinden daha fazla gelişmiş uygarlıklar bulunsa, bu çok gelişmişlerin sayıları milyonları bulacaktır. Tekâmülümüzün bu günkü teknolojik ve beynimizin E.S.P. (Extra sensory perception) aşamasında biz, hiçbir yoldan onlara ulaşamıyor ve temas kuramıyoruz. Acaba, uygarlıkları bizden ileri olabilecek bu milyonlarca gezegen varlıkları aynı görevi bize karşı neden yapmıyorlar? Bunların akla gelebilecek pek çok nedeni arasından bir kaçını sayalım:

1 — Aramızdaki mesafenin büyüklüğü, herhangi bir yolla bize ulaşmayı veya temas kurmayı onlar için dahi hâlâ önlüyor olabilir.

2 — Onbinlerce yıl önceleri gelmiş, fakat hiçbir izleri kalmamış olabilir. İnsanlar, toplumsal yaşama geçeli beri gelmiş olamazlar, yoksa yazılı veya sözlü menkıbeleri mutlaka günümüze ulaşırdı. Ziyaretlerine ait hiçbir sözlü, yazılı ve yapısal kanıt yeryüzünde yoktur. Var olduğunu iddia eden, son yılların hayal ürünü yazıları her türlü bilimsel dayanaktan yoksundur. Uçan daire ve U.F.O. söylentileri aşilsiz olmak gerekir, uzaydan buraya gelebilen bir varlık şöyle bir görünüp kaçamaz. Tivratta yer alan Huruç, Hezekiel, Sodom-Gomorra ve benzeri alegori ve sembolleri zahiri manalarıyla yorumlayıp, «insan, uzaylı ve Tanrı» arasında ilişkiler yaratmağa kalkışmak; Kutsal Kitap bildirilerinin ilâhî güzellikte öğretici ve öğüt verici niteliklerini safdillik içinde boğmak olur.

3 — Milyarlarca gezegen arasında henüz temas yolları bize düşmemiş, ya da araştırma bölgeleri programlarına girmemiş olabiliriz. Varlığımızı belli etmek için son yıllarda göndermeğe başladığımız radyo sinyalleri:

- a) Yeterince güçlü olmayabilir,
- b) Tam isabetle yönlendirilmiş olmayabilir,
- c) Sistem farkları sonuç almamızı engelleyebilir,
- d) Henüz 25 - 30 yıllık bir mazisi olan radyo - teleskopi sistemimiz onların da hâlâ kullandığı bir sistem bile olsa, sinyallerimizin galaksimizi dolaşması; bir uca yaklaşık 25.000 yıl, diğer uca 75.000 yıl zaman alacağından ve ışık hızından daha da hızlı başka bir araç düşünölemeyeceğinden, en yakınımızda olanların bile sinyallerimizi alıp bize yönelmeleri için daha çok uzun yıllar beklememiz gerekebilir.

4 — Daha çabuk haberleşmeyi sağlayacak tek çare; ışık üstü (Tachyon) hızlı E.S.P. — Telepatik yollar olabilir. Bizim beyin yeteneklerimiz bu olanağın emarelerini göstermekte ve gelişmiş ülkelerde yürütülen parapsikoloji lâboratuar çalışmalarında geliştirilmesine uğraşılmakta olmasına rağmen henüz bu yoldan haberleşme aşamasına gelmekten uzaktır. Bu ümidi yaşatmamız ve gerçekleştirmemiz kozmik görevlerimizin ilk sıralarında yer almalıdır. Bu iletişimi sağlayacak ilk insanoğlu, yeryüzü canlı yaşam evriminin en gurur verici aşaması olmağa hak kazanacaktır. Zira kosmosla temas ve haberleşmeğe başlama, dünyamız için evrende âdeta terkedilmiş ve unutulmuşluk durumundan kurtulup kosmos ailesine kabul edilmemiz haberinin müjdesini taşıyacaktır. Bu müjdenin özlemi ile yanıp tutuşmayan insan düşünebilir mi?

Sinyallerin deşifraji, iletişimlerin anlaşılması ayrı bir sorun yaratsa bile, çözümlenmesi bence, herşeye rağmen zor olmayacaktır. «Herşeye rağmen» derken aklıma takılan en büyük sorun; o uygar yaratıkların bize benzer insan olmaları ihtimalinin hemen hemen hiç bulunmamasıdır. Yeryüzü canlı yaşamının insana kadar evrim sürecinin bir başka gezegende aynen tekrarı ve aynı mütasyonların zuhuru olasılığı varsayamayacak kadar azdır. Her gezegen canlı türünün fiziksel, kimyasal, biyolojik, fizyolojik, psikolojik yapıları ve daha tasavvur bile edemeyeceğimiz nice özellikleri bize göre bambaşka, hatta bilhassa dış görünüşleri ürkütücü bile olabilir. Fakat bundan asla korkuya kapılmamız gerekir. Çünkü, kosmosta gerçeği arayan, bizimle haberleşme aşamasına ulaşan ve hatta büyük zahmetlerle ziyaretimize gelmiş bir varlık kötü niyetli olamaz.

İşte konumuzun düğüm noktası olan «insanın kosmosta görevi»; bu kötü niyetin insanlarda da bulunmaması, hatta mutlak iyi niyetli olması düşüncesine dayanmaktadır. Evrim sürecinin belirli bir aşamasında —ki bu, daha bir çok yüzyıllar sürebilir— spiritüel yeteneklerinin çok daha artmış olduğu «Üstün İnsan» çağında, yeryüzü insanının kozmik görevinin iyi niyete, bilgiye ve sevgiye yönelik olacağını amaç olarak benimsemeliyiz. Elektronlarımızın spin etkileşmesiyle sürdürdüğü bu devamlı spiritüel gelişme ve «Néguentropie» artırma çabası; bizi, bir gün bu amacın evrensel düzeyde gerçekleşmesinin fizik açıklamasına götürür. (Ayrıntılı bilgi: Mimar Sinan dergisi Sayı 31 — Esprit'nin Fiziği — F. Erengül.)

Tarih boyu insan toplumları, kendilerinden zayıf olan komşularını hakimiyetleri altına almak ve sömürmekle uğraşmışlardır. Bu durum

devam etmekle beraber, artık insanlığa; «Ulusların birbirinin kefilisi olduğu» düşüncesi gelmiş, «Birleşmiş Milletler», «Unesco», «F.A.O.» gibi kuruluşlar bunun yerine getirilmesi için çaba göstermeğe başlamışlardır. Yakın gelecekte daha etkin rol oynayacakları ümidimiz asla kaybolmayacak tek dayanağımız olmalıdır.

Yeryüzünde kardeş sevgisi ve dayanışmanın ideal boyutlara ulaştığı, kosmik görev ve sevgi billincinin yeryüzünü kapladığı aşamada kosmosa açılan bir insanın, kötü niyetle yola çıkacağı düşünülemez. Bunun en güzel örneği : Aya ve komşu gezegenlere gönderilen ilk uzay araçlarının oralara mikrop taşınaması için alınan önlemlerde gösterilen titizliktir.

Aslında, galaksiye açılma düzeyine gelmiş ve meselâ dünyamıza uğramış bir uzaylı gurubu, dünyamızı her yönü ile anında tutsak edebilir güç ve kudrette olacaktır. Bunu bir benzetme ile açıklayalım: İki bin yıl öncelerinin bir toplumunu, bin yıl öncelerinin bir kaç kişisi teslim almağa yeterdi. Cortez'in Aztekleri yokettiği gibi: Keza bin yıl öncesinin, diyelimki Avrupa kıta'sına bu günün Avrupasının tam teçhizatlı küçük bir birliği gökten iniverse, karşı koymağa yeltenen bir tek kimse çıkabilirmiydi? Ve şimdi dünyamıza, uzaydan, uygarlığı bizden binlerce yıl ilerde —ki, milyonlarca yıl ileride de olabilirler— yaratıklar inse onlara karşı koymayı düşünmemiz çılgınlık olur. Kurgu bilim romanlarında bile tasavvur edemeyeciğimiz güç ve yetenekleriyle bize her istediklerini anında yaptıracak kudrette olacaklarından şüphemiz olmasın. Ne var ki, istedikleri şeylerin kötülüğümüz için olacağına inanılmaz. Aksi halde, E.U.M.'nin kosmosta «Chaos» programı yürüttüğü akla gelir ki, bu da inançlarımıza ters düşer.

Eğer günün birinde uzaylıların ziyaretine şahit olacaksak, bunun ancak iyi niyetli bir ziyaret, ya da belki, biz insanlar kendi kendimizi ittiğimiz top yekûn imha tehlikesini yine kendimiz önleyemiyorsak, onların bir kosmos misyonu olarak yardımımıza gelmek amacından kaynaklanacağı ümidimiz, iyimser inançlarımız gereğidir. Böyle bir misyon ile yeryüzüne gelecek uzaylıların ilk müşahade ve müdahaleleri belki de şunlar olacaktır:

1 — Gezegenimize yaklaştıkça, yeryüzünde ulusal sınır diye birşey göremeyeceklerinden ulusları birbirine düşüren kavgaların, savaşların sebebini anlayamayacaklardır.

2 — Bir yosun veya at, ya da insan; hepsinin aynı D.N.A. yapısın-

dan gelme akraba ve kardeş olduklarını görecekler ve kendi yapıları ile hiçbir benzerliği olmadığını büyük bir olasılıkla farkedeceklerdir. Kaldı ki savaşların, meselâ at ile insan arasında olmayıp ta birbirinin tam kardeşi olan insanla insan arasında olmasına, hatta daha garibi, aynı iki veya daha çok Avrupalı ırktan insanların birbirlerini imhaya uğraşmalarına akıl erdiremeyeceklerdir. Kendi gezegenlerinde benzeri durumlar olmuşsa ve bunları tarihe maletmişlerse bize de aynı tekâmülün yolunu göstereceklerdir.

3 — Nükleer savaşın, özellikle kontrolsüz hidrojen çekirdek füzyonunun, yeryüzündeki canlı yaşamı yoketmeğe varabilecek akıbetini önlemek için bütün dünyaya derhal hakim olma yolunu bulacaklar ve ilk iş böyle silâhları etkisiz kılacaklardır.

4 — İnsanlığın bunca zamandır bulamadığı, bünyesine uygun sosyoekonomik sistemi tesbit ve empoze ederek ulusları birbirinden uzaklaştıran sağlı sollu bütün rejim ve ideolojileri terketmemizi sağlayacaklardır.

5 — Az gelişmiş-çok gelişmiş, zengin-fakir, cahil-aydın farklılıklarını giderek azaltacak tedbirleri alacaklar, böylece insanlar arasında gerçek kardeşliği yaratacaklardır.

6 — İnsanları; evrensel bir Tanrı inancı, dil, kültür, sanat ve amaç çevresinde birleştirmeye çalışacaklar ve böylece kosmos ailesine kabulümüzün ilk adımlarını attıracaklardır.

7 — Misyonları tamamlanınca «Hoşça kalın, bize de bekleriz» diyecekler ve bunu gerçekleştirebilmemiz için bilim ve teknolojik düzeyimize hamle yaptıran katkılarda bulunacaklar, özellikle bu ziyaretlerini gerçekleştirmelerini sağlayan hidrojen füzyon enerjisini ve gravitasyon güçlerini kullanmayı bize de öğreteceklerdir. Bu arada, onlarla haberleşmede en kestirme yol olan telepatik yeteneklerimizi arttıracak öneri ve parapsikolojik girişimleri de bizden esirgemeyecek ve ilerde uzaya açılabilmemiz için şimdiden almamız gereken önlemleri şu öğütleriyle özetleyeceklerdir: «Böyle aşırı çoğalmayı durdurun, dünya nüfusunu zamanla ve insanıl yollardan, kalitesi yüksek üç milyara indirerek ve bu seviyede sabit tutarak; doğal kaynaklarınızı hızlı tükenmeden, çevre kirlenmenizi hızlı yayılıştan, sevginizi yaşam kavgası uğruna düşmanlığa dönüşümden kurtarın.

Cinsel dürtülerinizin gerginlik ve bunalım yaratmadan kolaylıkla rahatlatıldığı, aile bağlarının kutsallaştırıldığı, çocuklarınızın şefkat ve

sevgi ile büyütüldüğü, hiçbir kaba kuvvetin asla uygulanmadığı bir yaşam sürecine girin. Bunlardan ve savaş amaçlı çaba ve harcamalarınızın tümünden tasarruf ile doğacak zamanı, maddi, manevi ve bilimsel kaynaklarınızı uzaya açılmağa yönlendirin.»

Evet, böyle diyerek dünyadan ayrılmakta isticlal göstereceklerdir. Çünkü gezegenlerindeki yaşam koşullarının, özellikle; atmosfer kimyasal terkilinin, sıcaklığın, basıncın, çekim gücünün, manyetosfer dinamiğinin dünyamızdakine benzeme olasılığı umulamayacağından, ziyaretlerini uzun sürdürmeleri günden güne artan güçlükleri beraberinde getirecektir.

Bu iyi niyetli ziyaretçilerden dünyamızda kalacak en güzel hatıra ve hediyelerden birisi de kendilerinden döl almak olurdu. Ne yazık ki, onların eğer varsa ne dişisine ne erkeğine, gerek biyolojik, gerek fizyolojik bakımdan kromozom uyumu sağlayacak bir yeryüzü yaratmış eş bulunamazdı. Onların da hatıra olarak götürmek isteyecekleri tek şey; aynı nedenlerle ve dünya canlısının, onların yaşam ortamına uyum imkânsızlıkları yüzünden herhalde canlı bir örneğimiz olmaz, çok daha makbul ve anlamlı bir hatıra olarak, silikon çipsler üzerine holografik kayıtlarla «view-data» larında dünya yaşam ilkelerini, uygarlığının tarih boyu evrimini, son aşamalarının kanıtlarını, en seçkin sanat eserlerini, spor, folklor ve benzeri gösterilerini işitsel ve görsel yoldan onların yararlanabileceği sistemde geri verebilen bir bilgi sayarı götürmeyi tercih ederlerdi.

Kendilerine şükran borcumuzu ödemek için tek yol; empoze ettikleri tedbirleri sürdürmek, öğütlerini uygulamak, öğrettiklerini özümsemek ve bir an önce «iadeyi ziyaret», ya da hiç olmazsa haberleşme aşamasına erişmek suretiyle, yeryüzü insanının spirittüel olanaklarını kosmos hizmetine sunmak olacaktır. Dünyamızın kosmos düzeyinde tanınması ve itibar kazanması ancak bu yoldan gerçekleşebilir. Düşünce ve inançlarımıza göre bu yol, içinde yaşamakta olduğumuz evrenin ömrünü tamamlayıp yeni bir Big-Bang ile daha mütekâmil bir evrenin yaratılması için, bir evvelkinden daha çok «Bilgi ve Sevgi» dolu, daha mütekâmil bir Kosmik Yumurta'da toplanması programının gerçekleşmesinde tek çıkar yoldur. Bu konuya tekrar döneceğiz. İnsanlığa, en ilkel anlamıyla bu yolu işaret eden yeryüzü kuruluşları da olmuştur, ve, halen de mevcuttur. Bunların başlarında gelen bir tanesi Masonluktur, ve, yüzyıllardan beri insanlar arasında gerçek sevginin, kardeşliğin hüküm sürmesi için çaba harcamaktadır. Fakat başarısı, evrensel ideal düzeyden o kadar geridedir ki,

bunu gerçekleştirmeyi sağlayacak gerekli kudret ve etkinliği yeryüzünde yaratmak için, masonik ideallerimizden ilham alarak, aynı ideal doğrultusunda bulunması gereken yukarıda sıraladığımız kosmos güçlerini adeta yardıma çağırarak ihtiyacını düşlemek zorunluluğunu hissettik.

Yeryüzü insanına, yaratılış sırasında emanet edilen bilgi ve sevgi meşalesini henüz yeryüzünde bile gereği gibi dolaştıramazken, insan-
oğlunun bu meşaleyi kosmosta dolaştırması düş ve düşüncesi ne kadar övünç vericidir! E.U.M. evreni, gerçekten inandığımız gibi «Bilgi ve Sevgi»den yaratmışsa, ve, sandığımız gibi ömrü biten bir evren yerine daha mütekamil bir yenisini yine daha mütekamil «Bilgi ve Sevgi» yüklü bir «atome primordial» den yaratacaksa, insan-
oğlunun da bu amaç doğrultusunda kosmik görevini yapmış olması için bu «Bilgi ve Sevgi» meşalesini kosmosta dolaştırması ve aldığından çok daha parlak olarak «Yaradan»a geri götürmesi gerekir.

Herhalükârda, gerek kosmostan gelebileceğini düşlediğimiz ütopya desteklerle, ve gerekse, asıl bel bağlayabileceğimiz umudumuz olan bu aşamaları bizzat kendimizin gerçekleştirmesiyle güneş sisteminin dışına açılma girişimleri, ancak birçok yüzyıllar boyu sürekli çalışmalarla elde edilebilecek başarılı sonuçlara bağlı olacaktır. İçinde insan bulunmayan Viking, Voyager Pioneer, Venera gibi uzay araçlarıyla başlamış olan, komşu gezegenleri araştırma çalışmaları, ne bunlarda ne de bunların uydularında gelişmiş bir canlı yaşamın varlığının kanıtını, hatta izini bile ortaya çıkaramamıştır. Ancak Jupiter'in uydularından belki «Ganymede» ve belki de Satürn gezegeni uydularından Titan üzerinde çok düşük sıcaklığa uyumlu ilkel canlı yaşam olabilir, ya da, canlı yaşama elverişli olabilecek bir ortam yaratılabilir. NASA'nın gezegen araştırmalarından, özellikle Jupiter ve uydularına yönelik «Galileo» projesi çalışmaları 1975 yılından bu yana önemle ve gayretle yürütülmektedir. Bu araştırmaların amacı; yaratılışa ait sırların çözümüne ışık tutacak ip uçları bulmak olmakla beraber, ileride dünyadan göç etme zorunluluğu doğduğu takdirde, canlı yaşamımızı nereye taşıyabileceğimizi tesbite de yardımcı olmaktadır.

Fakat İnsanoğlunun, yaratılışı ve evrim programı içinde, ruhunda bulunması gereken «Kosmosla temas özlemi» bu çalışmaların başarılı sonuçlanması halinde dahi tatmin olunamaz. Kendisinden başka uygar varlıklarla temas özlemi, ancak çalışmaların güneş sistemi dışına taşırılmasından sonra umut kazanmağa başlayabilir. Lakin, karşı-

laşacağımız zorlukların en basitlerini saymağa kalkışmamız bile, erişmemiz gereken aşamaların ne denli çalışmağa bağlı bulunduğunu idrak alanımıza sokmağa yetecektir:

1 — Güneş sisteminin son gezegeni olan Pluto'nun yörüngesine varmamız için gereken zaman birimi «bir» ise —ki bu, bu günkü araçlarımızla en az on yıldır—, bize en yakın yıldızlar olan Sirius ve Proxima Centauri'nin, o an bize en yakın olan gezegeninin yörüngesine ulaşmak için geçecek zaman birimi «6000» den fazladır.

2 — Kaldı ki, altmışbin yıl sürecek böyle bir yolculuktan sonra varabileceğimiz bu en yakın gezegenlerde yaşam olup olmadığını da bilemiyoruz ve bu şans bindebirlerden ileri gidemez.

3 — Yarıçapı milyarlarca ışık yılı uzunlukta olan gök kubbesinin sadece yirmi ışık yılı yarıçapındaki bir gök küresi içinde bulunan yıldızların gezegenlerinden, ya da bunların uydularından birinde gelişmiş canlı yaşam bulabileceğimiz umudu üzerine yola çıksak:

a) Böyle bir gezegenin doğrultusunu, hatta zamanı da içine alan dört boyutlu galaktik koordinat sisteminde konumunu tam olarak saptayabilecek teknik veya telepatik, hatta henüz bilemediğimiz bir sistem aşamasına eriştiğimizi farzetsek, saniyede on km. hızla gidebilen bugünkü araçlarımız bu yolu altıyüzbin yılda alabileceklerdir. Burada saymakta fayda görmediğimiz çeşitli ve çok önemli diğer zorlukları nazarı itibara almasak bile bu yolculuk süresi, İşimizin zorluğunu yeterince ortaya koymaktadır. Fakat umudumuzu kaybetmememiz, kosmos görevimizin birinci şartıdır. Hızımızı artırarak ve yolumuz üzerindeki gök cisimlerinin çekim güçlerinden yararlanarak bu süreyi, göze alınabilir boyutlara indirebiliriz. Kur'an-ı Kerim Neml (27.) Suresinin 38, 39, 40. Ayetlerinde «Işık hızıyla madde naklinin mümkün olacağı»nı müjdeleyen alegorik bildiriler bu ümidimizin kaynağını oluşturmaktadır.

b) Nitekim, uzayda zaman ve mekan'ın mutlak (absolu) olmadığı bilindiğine göre, devamlı bir ivme ile gidebilen uzay aracımız bir yıl içinde ışık hızının % 99'una erişebilir. Bu takdirde, ergin bir insanın normal ömrü içinde, yirmi ışık yılı uzaklıktaki bu gezegenlerde bulunması olası canlı yaratıkları ziyaret edip dünyamıza dönmesi ümidi belirebilir. Yalnız bu durumda, Einstein'ın rölativite kuramlarına göre çok garip bir olay ortaya çıkacaktır: Elli yıl sonunda dünyaya dönen bu astronotlar, torunlarının da çok ötesi torunlarını kendilerinden

daha yaşlanmış bulacaklardır. Zira, çok büyük hızlarda zamanın yaşıladığı ve ışık hızında tamamen durduğu, rölativite denklemleri ile tesbit edilmiş ve bunlar deneylerle doğrulanmıştır.

4 — Yolumuzun zor, uzun ve tehlikeli olmasından başka, varacağımız hiçbir gezegende alıştığımız yaşam koşullarını bulmamız olasılığı yok gibidir. Big-Bang'den bu yana, aynı hidrojen parçacıklarından doğmuş olmasına rağmen, onbeş milyar yıldır süregelen evrim sırasında öyle çekirdek reaksiyonları farklılıkları doğmuş olabilir ki, milyarlarca gezegen arasında dahi, kimyasal yapısı, havası, suyu, besin maddeleri, sıcaklığı, basıncı, yer çekimi, radyasyon durumu ve daha nice özellikleri birbirine uyan iki tane bile gezegen bulunmayabilir.

O halde bütün bu uğraşmalara değecek mi, ve, kosmik görevimizde başarı ümidi olacaktırmı? Aklımızın ve bilgilerimizin bu günkü aşamasında bunu kestiremiyoruz. Esprit'nin taşıyıcısı olduğunu varsaydığımız elektronlarımızın, kapalı zaman-mekanlarına rağmen, spin etkileşmesi sayesinde bilgi alış verişinde bulundukları hipotezine göre; aradaki mesafenin karesile ters orantılı olan bu elektrostatik etkileşmenin çok zayıflamasına rağmen, fizik olarak mümkün olduğu bilimsel bir gerçektir. Bunun kuvvetlendirilmesi ve geliştirilmesi için gelişmiş ülkelerde devlet desteğiyle yapılan parapsikoloji çalışmalarının belki birgün bizi, o gezegenlerin aynı düzeyde gelişmiş canlıları ile bilgi alış verişine ulaştırabileceği ümidimiz, Tanrının dünya insanına bahsetmiş olabileceği kosmos görevi inancı ile güç kazanmaktadır. Bu gücü, ondört yüzyıl öncesinden insanlığa müjdeleyen Kur'ân-ı Kerim'in Er-Rahman Süresinin 33. Âyeti, tüm insanlığın önemle üstünde durması gereken bir bildiriye taşımaktadır: «Ey Cinler (görünmez varlıklar; örneğin telepatik iletişimler, hertürlü E.S.P. ve psikokinezi güçleri) ve insanlar, eğer gücünüz yeterse —ki Kâdir-i Mutlak bu gücü verebilir— göklerin ve yerin öteki bölgelerine gidin.» Aslında, her an, şu anda dahi, esprit'nin taşıyıcısı olan kosmik elektronların (Eon), kendileri için zaman akışının durmuş sayılacağı ışık üstü tachyon hızlarla, uzayın her tarafından dünyamıza gelebileceğine, ve, bizden de kosmos'a bilgi ve sevgi taşıyor olabileceğine inanamamızı gerektirecek ruhsal olayları örnek olarak gösterebilir ve bunların fizik açıklamalarını, bu aşamada ancak spekülâtif olarak yapabiliriz. (Bak: Mimar Sinan Dergisi sayı 31. «Esprit'nin Fizikliği»). Bugün için isbatı mümkün olmayan ancak sezinlenebilen bir gerçek olabilir ki: görünen kılıfımız yerinde duruyor olsa bile, asıl benliğimizi

oluşturan elektronlarımız, zaman ve mekândan münezzehtir. öz-
gürlükle, kosmik seyahatlar yapabilmektedirler. Fakat bizim beyin
yapımız, bilinçli bazı olaylar dışında, bilinçli olarak, henüz bu elek-
tronların kapalı «zaman-mekân»larından information sızdırma aş-
masına gelmemiştir.

Keza Hicr Sûresi'nin 14. ve 15. Âyetlerinde: '«O müşriklere, gök-
ten bir kapı açsak ta oradan yukarı çıksalar; — «Muhakkak ki göz-
lerimiz döndürüldü, biz büyülenmiş bir topluluğu» derlerdi' diye bil-
dirilmiştir. Bu Âyetin bende tecelli eden meâli: bu imkânın inanç-
sızlara bahşedilmeyeceği» şeklindedir. Şûra Sûresinin 29. Âyetinde
ise, dünyanın dışında fezâda canlı yaratıklar bulunduğu bildirilmek-
tedir. Tanrının bu bildirileri, ancak ilim ve İrfan sahiplerine ve de
inanç ve İman sahiplerine, kosmosla temasın mümkün olacağını,
cabalarının boşa gitmeyeceğinin müjdelerini taşımaktadır.

Bu yüzyılın bilimsel terimi olan «Big-Bang»a Kurân-ı Kerim yer yer
işaret etmektedir. El Kiyâme Sûresi, 9. Âyetinde «güneş ile Ay bir
araya toplanır», Et Tekvîr Sûresi 1. ve 2. Âyetlerinde «güneş dürül-
düğü, ziyâsı söndürüldüğü zaman, yıldızlar bulanıp düştüğü sırada»,
Enbiya sûresi 104. Âyetinde: «O gün semâyı kitap gibi düreriz,
sonra onu ilk yaratılıştaki nasıl başlattıysa öylece yaratırız», ve Zâ-
riyat Sûresi 47. Âyetinde «Göğü genişleten biziz» bildirileri Big-
Bang'ın ve evrenin hâlen sürmekte olan genişleme döneminin 14
yüzyıl önceden açıklanmasıdır.

Hidrojen yakıtı yeterliliğini kaybeden yıldızların, kitlelerine göre belirli
başkalaşımlardan geçerek nötron yıldızları, pulsar, kuasar ve kara
deliklere (black hole) dönüşecekleri, evrenin büzülme döneminde
kara deliklerde toplanacakları ve sonunda bunların tümünün bir «ato-
me primordial» ya da «kosmik yumurta» da birleşip yeni bir Big-Bang
bekleyecekleri kuramı, bilimçülerimizin bu günkü aşamasında en geçerli
görünenidir. Yegâne sonsuz süreli parçacık olan ve bilhassa «bilgi ve
sevgi» den ibaret esprit yükünü taşıyan elektronlardan ve de bunla-
rın zıt işaretli pozitronlardan oluşan bu «atome primordial» da si-
yah foton ışımasının sıcaklığı 60.000 C derece olacağına göre elek-
tron ve pozitron çiftlerinin bu ışıda reaksiyona girip Big-Bang'ı ya-
ratmaları mümkün değildir. Sıcaklığın oniki trilyar C dereceye ulaş-
ması gerekir. Bu bekleme döneminde, néguentropie'si zaten sonsuz
limitlerinde olan elektron, ancak néguentropie'nin artmadan sabit
kalacağı bir «interaction» sürdürüyor olabilir. O da, kazandığı bilgi

ve sevgi yükünü tasnifle düzene koymak ve yaratılacak yeni evrenin proje ve programlamasını yapmaktır. Fakat bu süreç içinde sıcaklığı artıracak bir fonksiyon yoktur. O halde elektron-pozitron çiftini reaksiyona sokacak büyük güç nereden gelecektir? Aklımızın bugünkü aşamasında düşünebileceğimiz tek kaynak: Kâdir-i Mutlak olan Tanrıdır. Evet, bizim, elektronlarımızın kapalı zaman-mekânı içinde kendisine geri götüreceğimiz bilgi ve sevgi yükünden E.U.M. yeni / ve daha mütekâmil bir evreni yaratacak ve yeni bir zaman başlatacaktır, fakat Big-Bang gücünü, henüz tasarlamaktan bile âciz olduğumuz bir yoldan kendisi katarak. Bu dünya yaşamı süresince elektronlarımızın spiritüel yükünü artırmak için ihtiyacı olan enerjiyi sağlamağa yarayan şu görünen kılıfımızı terkederek, gerçek benliğimizi ruhun ölmezliği ilkesi içinde yeni bir Big-Bang'a kadar yaşatması, kutsal nançlarımızın bir bakıma fizik açıklamasına bizi götürüyor. Bu inanç içinde, yaratılıştan bu yana gelmiş ve gelecek tüm varlıkların Yaradan'a dönüşte az veya çok, iyi veya fena payı, ve bundan doğacak azap veya huzur duygusu taşıyacağı bilinci, kosmik görevlerimizdeki seçeceğimiz yolu belirlemelidir.

Aşikârdır ki, bilimlərimizin son yıllarda ancak ortaya çıkarabildikleri birçok gerçekleri Kur'ân-ı Kerim, ondört yüzyıl öncesinden insanlığa bildirmiştir ve anlaşılması, bilimlərimizin daha da ilerledikçe mümkün olabileceği Âyetlerle doludur. Konumuzun dışına taşmamak için bunlara hiç değinmeyeceğim, fakat şu gerçeği vurgulamak isterim: Bu Âyetler, ümmî bir kimse olan Hazreti Muhammed'in eseri olamaz. Bugüne kadar bilimlerin söyledikleri ile hiçbir konuda hiçbir çelişkisi bulunmayan Kur'ân-ı Kerim, ne ondört yüzyıl evvelinin, ne de bugünün dâhî bir insan tarafından ortaya konamayacak mucizelerle doludur, ve bizzatîhi kendisi, gören göz, hisseden gönül için evrenin her bir yanında zâhir olan ilâhî mucizelerin en yücelerinden biridir. Çünkü bizzat Tanrı'nın kelâmıdır ve insanlara yol göstermesi için Resûlü elçiliği ile vahyedilmiştir. Bu itibarla; «Kutsal Kitapların mâbetlerimizde ve atölyelerimizde açık bulundurulması ve çalışmalarımıza nur vermesi vecibesi, masonluğun kosmik görevinin gereği olarak başta gelen bir landmark olmuştur» diyebiliriz. Ancak, «Kutsal Kitapların, anlamlarını, pergel ve gönyenin eşliğinde akıllara ve de gönüllere yerleştirdiği» iyi bilinmelidir. Kosmosla temas ümdimizi canlı tutacak metafizik düşüncüyü, fizik sınırlarına sokmağa zorlayan sübjektif ve oldukça spekülâtif bir düşüncemi de burada açıklamak isterim: Bu evrenin «madde âlemi-

nin» dengesini uyum içinde sürdüren dört çeşit kuvvetin : nükleer, elektromanyetik, zayıf ve çekim güçlerinin dört «interaction»u sonucu devamlı düzen kaybederek entropi artımı ile evrimini sürdürmesine mukabil, genel dengenin sağlanması için bu düzen kaybını karşılayacak tek çare olan «esprit-âlemlî»nin, özellikle düşünce, eylem, bilgi ve sevgiden ibaret dört unsurunun yine dört psişik «interaction»u sonucu içeriğini ve spiritüel düzenini devamlı artırması, termodinamik deyimli ile «néguentropie»sini artırması, ileride spiritüel yeteneklerimizin kosmik düzeyde daha çok artacağına kesin işa-îşaretidir. Hele bu ileri tarihin; yaşadığımız evrenin 80 milyar yıl hesap edilen ömrünün henüz 15 milyarı geçmiş ve daha 65 milyar yıl geleceğinin bulunması, sürekli artma sürecinde bulunan spiritüel yeteneklerimizin, sözünü edegeldiğimiz kosmik görevleri yerine getirecek düzeye ulaşacağı inancımızı güçlendirmektedir.

Bu arada akla gelebilecek en önemli sorular şunlar olabilir: Bu sorunlar, bugünün sorunlarımızdır? Bu konularla uğraşmak için henüz çok erken değildir? Bu sorular çok haklı olabilir. Fakat, uzun bir yolun ilk adımını doğru yönde atmazsak hedefe yaklaşma ümidimiz bulunabilir mi? Ayrıca, birbirimizle ölüm kalım savaşı vericesine uğraşacağımıza, bu kosmik görev özleminin gerçekleştirilmesi uğrunda el birliği ile sosyal, ekonomik, bilimsel çabalarımızı seferber edersek, her şeyden önce, şimdiden, kendi mutluluk ve uygarlık düzeyimizi yükseltmiş olmayacak mıyız? Başarıya ne kadar çabuk ulaşabilmişsek, kosmos düzeyinde kıdemimiz de o kadar artmış olacak ve dünya insanının kosmosta görevi, gelişmekte olan diğer evren uygarlıklarına yardıma başlama düşüncesiyle kosmik bir itibar kazanacaktır. Ruhun ölmезliğine inancımızla diyebiliriz ki : «bu görevde katkısı olan ruhlar görevlerini yapmış olmanın huzur ve mutluluğunu sonsuzadek kosmosta taşıyacaklardır. Vaadedilen cennetin, bu huzuru taşıyan ruhların içinde bulunacağı inancımız görevlerimizin ifasında rehberimiz olmalıdır. Ancak bu inançla, yaratılış gerekçemiz olan bilgi ve sevgi dağarcığımızı kozmik bir amaçın hizmetine yönlendirebiliriz.

Kosmos düzeninin, gizli ellerle birbirine bağlı ve birbirini tamamlayan sonsuz sırlarından herhangi birisinin farkına vardığımız zaman heyecan içinde hissederiz ki : Koca evrene, insan beyninin yapısı ve işleyişi arasında da bir benzerlik vardır, birbirlerinin mikro-makro modeli gibidirler. (Ayrıntılı bilg için bak : Mimar Sinan Dergisi Sayı 45: Evrende Zekâ - F. Erengül). Galaksiler, yıldızlar,

gezegenler, tüm gök cisimleri, bu beyini oluşturan hücrelere benzer. Evrenin tüm varlıkları, özellikle evrimlerine uygarlık bahşedilmiş olanlar; Spiritüel âlemin «néguentropie» artırma süreci içindeki gelişimi ile, bir gün, bu hücrelerin DNA görevinin bir benzerini yüklenme aşamasına ulaşacaksa, yeryüzü insanının da er geç bu amaca yönelik bir yol tutması kaçınılmaz olacaktır.

Bu gün için, bu amaç uğruna dünya insanına düşen ilk ve en azından görev; kosmosu sevmektir. Sevmek; erişme kapılarını açan sihirli anahtardır. Günlük hayatın bitmez, tükenmez görünen, aslında abartılmağa hiç değmediği son nefesimizi vermeğe yaklaşırken kesinlik kazanan gâilelerinden kurtulmak için, insanlara bu sihirli anahtarı şimdiden bulup kullanmayı öğretme amacı ile yola çıkan masonluğa bu yolda içtenlikle ayak uydurabilenler, masonluk vecibe ve yeminlerinden en önemli birisini yerine getirmiş olacaklardır.

Masonluk ve İskoç Riti'nin ilke ve öğretilerinin derinlerine inebilenler kavramışlardır ki: «Bu vecibe ve yeminlerin amacı; masonları ve de tüm yeryüzü insanlarını tedrici bir tekâmülün evlâdı kılarak 'Kosmos Vatandaşı' olmağa yöneltmektir.»

Aynı zamanda, bu sihirli anahtarın mahfuz tutulduğu en değerli hazine olan vicdanının daima sevgi dolu sesini dinleyerek yaşamına yön verenler; evrenin yaratılışının hem kaynağı hem de amacı olan kosmik sevgiye erişecekler ve elektronlarının kapalı zaman-mekânları içinde hıfzettikleri bu sevgi ile, dünya yaşamından sonra kosmik hayatlarını sürdüreceklerdir. İşte Kutsal Kitapların, Peygamberlerin, Velîlerin ve de Masonluğun vaad ettiği cennet, bu olmak gerekir, ve bu ölümsüz ruhlar, bu cennette vuslatı bekleyecekler, ve de sonunda zâhirlere bâtına dönüşecektir; bilimlerimize ve inançlarımıza göre olası ki; yeni bir Big-Bang ile yeni bir evrenin başlatılması ve daha mütekâmil zâhirlere tecellisi için.

Buna erişmek için de şimdiden yapacağımız işlerden birisi, gerçek masonluğu temessül edebilenlerin, mason olunurken doldurulan vasiyetnamede «kendimize, âlemimize ve insanlığa karşı vazifelerimizi» belirten üç soruya bir dördüncüsünü eklemesi ve bu soruyu her vesile ile kendi kendisine tekrarlamasıdır: «Kosmik hayatta görevim nedir, ve, yaşadığım şu hayat kosmik amaca hizmet etmekte midir?» Dileriz, vicdanımızdan gelen cevap daima «olumlu» olsun!

Maddenin Duyarlılığı, Canlıdan Cansıza Geçiş

Sevil ÇALIŞKAN

«Maddenin Duyarlılığı, Canlıdan Cansıza Geçiş» gibi bir konuyu ele almak, derin ve karanlık bir kuyuya bakmak, onu görmeye çalışmaktan farksızdır. Ancak böyle bir kuyuya atılan taşın ne olduğunu görmesek bile, derinlerden gelen yankılarını duymak, duyabilmek duymaya çalışmak da, hakikati arama yolunda Ma... ik bir uğraşı olacaktır. Zira Ma... ik görevlerden biri de hakikati aramaktır.

Ma... lar Tanrıya inanırlar. Tanrı veya Halik, Yaradandır. Halk edendir. Bütün Evren, Kâinat, bu arada insan ise yaratılındır. Şu halde yaradılan, Yaradani kapsayamaz, ihata edemez, o-

nun üstüne çıkamaz. Bu görüşün anlamı, insanın, aradığı hakikati hiçbir zaman bulamayacağı gerçeğidir. Zira bu arayışlar, asırlardanberi devam edegelmiştir ve devam edecektir de. Ma... lükta bu yoldadır. Önemli olan, yolun sonuna varmak değil, yola çıkmaktır. Bu yol, Erdem ve Tekâmül yoludur. Bu ise kişinin, kendine dönüşü ve bir ölçüde dış dünyanın sıvriliklerinden arınması demektir.

Ritüelimizden alınan şu cümleler, maddi ölüm ile manevi ölümsüzlük arasında ne kadar anlamlı bir bağlantı kurmaktır: «Hakikati arayın. Onun nurundan korkmayın. O zaman geçi-

ci hevesler, yerlerini üstün bir amaç için çaba sarfetmeye, hayatı gölgeleyen bencilik duygusu ise, coşkun biri iyilikseverliğe dönüşür. Ölüm korkusu, yerini, ölümsüzlük düşüncesine bırakır». Öte yandan, Mimar Sinan Dergisi de Ebedi Maşrıka intikal eden K.k... mizin listesi altında «Hiçbir şey ölmez, her şey yaşar» mesajıyla bir başka büyük gerçeği dile getirmektedir.

Eğer bir ayırım yapmak doğru ise, ölüm, canlı ile cansız ayıran bir sınırdır. çizgisi olup, ruhun maddeden ayrılması olayıdır.

Bu duruma göre ölüm olayı, hem kabul edilmekte, ama aynı anda ölümsüzlük de savunulmaktadır. Ya biri veya diğeri doğrudur. Veya her ikisi de doğrudur. Veya konuyu ele alış şeklimize göre, her ikisi de belirli ölçüler içinde doğrudur.

Türk Tabipler Birliği, Tıbbi Etik Komitesi, 8.6.1968 tarihli bildirisinde, Fizyolojik ölümü şöyle tanımlamıştır:

- 'İki taraflı ve devam ederek, gözbebeklerinin büyümesi
- Bütün reflekslerin ve derin hissiyetin tam kaybı
- Spontan solunum ve dolaşımın durması
- Beynin fonksiyonunu kaybettiğinin Elektroansefalografi ile saptanması

Görülüyor ki Tıp ilmi bile, ölüme tarif ederken, 'Fizyolojik' ifadesini koymak zorunluluğunu duymuş ve yukarı alınan dört madde içerisinde, ölümün ne olduğunu değil sonuçlarının ne olduğunu fizyolojik açıdan vermiştir.

Büyük Filozof Sokrat, idama mahkûm edildiği zaman, ölüm hakkında şöyle konuşmuştur: 'Ey hakimler, beni ölümlle korkutamazsınız. Zira, ölüm, söylenildiği gibi, derin ve sürekli bir uykuya ise, bu uykunun bir geceliğine bile hasret nice hükümdar vardır. Yok eğer ölüm, ebedi bir hayata geçiş, bir uyanış ise, benden evvel giden sevgili dostlarımla buluşacağım için çok mutluyum. Her iki halde de ben kazançlı çıkacağım.' Yürekli Sokrat ölüme giden yolda, ölüm ötesi için, çok çarpıcı olan iki değişik espride yaklaşım yapmıştır.

'Herkesin bildiği, fakat hiç kimse yaşamadığı bir olay' şeklinde de tanımlanan ölüm için, bir büyük ozanımız, 'Ölmek değildir ömrümüzün en feci işi, müşkül budur ki ölmeden evvel öbür kişi' diyerek ölümü yaşam felsefesiyle birleştirmiştir.

Tanımlamalar, ister ilmi, ister felsefi, ister edebi her ne olursa olsun, ölüm ötesi kavramı da ima ilgi çekmiş, araştırmalara konu olmuş, hatta bütün felse-

fe ve düşünce akımları bu istikamette geliştirilmiş denilebilir.

Konunun felsefi yönünü, incelememiz dışında olduğundan, burada bırakırken, Büyük Alman Düşünürü Geothe'nin şu sözlerini hatırlamakta yarar var: 'Her bakış bir gözlem, her gözlem bir düşünce, her düşünce bir bağlantı ve ilişki doğurur. Öyleki, her dikkatli bakışımızda bir teori kurduğumuzu söyleyebiliriz.' Şu halde konuya bakış açımız bizi, ölümün ne olup olmadığı veya diğer bir deyişle, neyin canlı cansız olduğu noktasına götürecektir.

Aslında ve gerçekte, fizik, kimya, biyoloji ve tıp alanlarında gelişme arttıkça, canlı ve cansız arasındaki kesin sınırın, yavaş yavaş ortadan kalktığı varsayımı ağırlık kazanmaktadır. Bu varsayım, ilk bakışta saçma ve biraz düşünüldüğünde ürkütücü gelebilir. Canlı ve cansız varlıklar ötedenberi öğretilen, bugünde birçok kitapta rastlanan bir sınıflama şeklidir. İlk yaklaşım için bu tür bir ayırım, belki gerekli görülebilir. Ancak maddeyi fiziksel ve kimyasal olarak derinliğine tetkik ettiğimizde, ilgi çekici hattâ olağanüstü durumlarla karşılaşmaktadır.

Bilindiği gibi, Kimyacı Mendelyef tablosu veya periyodik tablo incelendiğinde, doğayı, canlı cansız tüm varlıkları, 105 ele-

mente indirgemek kabildir. Her maddenin moleküler yapısında, bu elementlerden bir veya bir kaçısı vardır. İnsan, daha doğrusu, hücre birimine sahip tüm canlılar ise, bu 105 elementin esas itibarıyla dördünden meydana gelmişlerdir. Bunlar karbon, hidrojen, oksijen ve azottur. Bunlara ilâveten, ikinci derecede, fosfor ve kükürt de sayılabilir. Madde molekülleri incelendiğinde, bu elementlerin atomik yapıları ortaya çıkar. Atomik yapılar ise elektron, proton ve nötronların diziliş ve sayısal durumlarına göre değişiklik göstermekle beraber, özde, temelde özdeştir. Hattâ bir bakıma eşittir. İlgili çekici olan odur ki, tüm doğayı önce 105 elemente, 105 elementi de Elektron, Proton ve Nötrona indirgemek mümkün olmaktadır. Doğada bu elementler dengede bulunduğundan, diğer bir deyişle, bu elementler canlıdan cansıza, cansızdan canlıya, sürekli geçiş halinde olduklarından, şüphesiz ki maddenin değişimi sırasında ve hayatın akışı içerisinde, çok değişik ve çarpıcı olaylarla karşılaşmış ve karşılaşmaktadır. Bütün bunlardan sonra, hücre biyologları ve biyokimyacılar, düşüncelerini altı çizilmesi gereken şu satırlarla ifade etmektedirler: Fiziksel olayın bittiği ve biyolojik olayın başladığı sınır henüz ta-

yin edilememiştir. Böyle bir sınır da yok gibi görünmektedir.

Genellikle canlıların ortak özellikleri olarak şunlar sayılabilir: Kendilerini çevrelerinden ayıran bir zar ve sınırlarının bulunması, üreme yeteneğine sahip bulunmaları, aldıkları besinlerden kimyasal enerji elde edebilmeleri gibi. Bu özellikle bazen her canlıda bulunmadığı gibi, bazen cansız dediğimiz varlıklarda bulunabilmektedirler. Canlı varlığın esas özelliği, zihinsel işlemlerdir. Gelişme durumuna göre, canlının zihinsel faaliyeti çok ileri ölçülere çıkabilmektedir. Tersine olarak, bir hücreli canlıların besin alışverişi, içgüdüsel bir davranış olmakla beraber, yine de bir zihinsel faaliyet olarak kabul edilebilir.

Hayvanlarda zihinsel faaliyeti düzenleyen beynin, bitkilerde bulunmaması, onlarda zihinsel faaliyetin bulunmadığının kabulüne sebep olmuştur? Ancak halen yapılmakta olan araştırmalar, bitkilerin sevgi, korku gibi hisleri tanıdığını, müziğe ilgi duyduğunu ortaya koymuştur. Poligraf denilen aletin Elektrotları bir bitkiye (Örneğin bir Kaktüse) tesbit edildiğinde, bitkinin, kendisine iyi veya kötü niyetle yaklaşıldığında, değişik elektrik akımı üreterek tepki gösterdiği bugün artık ispatlanmıştır. Her zaman duygusuz o-

tomatlar olarak kabul edilen bitkilerin, gerçekte, insan kulağının duyamadığı seslerle, insan gözünün göremediği kırmızı altı ve mor ötesi ışınları seçip ayırabildiği ortaya çıkmıştır.

Şu cümleler bitkiler üzerinde olağanüstü deneyler yapan Amerikalı araştırmacı Bakster'e aittir: «Görünüşe göre duyarlılık, hücresel düzeyde son bulmuyor, molekül düzeyine, giderek daha öteye bile inebilir. Bugüne kadar cansız olarak kabullenmeye alıştığımız her tür nesnenin yeniden değerlendirilmesi gerekebilir»

Diğer taraftan, Elektron Mikroskoplar sayesinde görülebilen Virüsler, canlı cansız arasındaki sınırı yok eden varlıklar olarak kabul edilmektedir. Yapılan sayısız incelemelerde, Virüslerin, bir hücre içine yerleşmedikleri sürece tamamen cansız görünümde, adeta bir kimyasal moleküle benzedikleri görülmüştür. Böyle kristal yapıya sahip cansız görünümde olan virüs, bu şekilde uzun yıllar durduktan sonra, bir hücre içine yerleştikten itibaren birdenbire canlı özelliklerine geçerek, hareket, yiyecek asimilasyonu, büyüme ve çoğalma faaliyetlerine girmektedir. Bu da onun kendi ölçüsünde bir zihni faaliyet içerisinde olduğunu göstermektedir. Bu ilgi çekici,

hem canlı ve hem de cansız karakter gösteren yapıyı, binlerce yıl saklanmış olan bir tohum veya buğday danesinde de görüyoruz. O dane ki uygun ortam bulduğunda, cinsinin bütün özelliklerini yapısında sakladığıktan sonra, bütün ihtişamıyla doğanın koynundan heyecanla fışkırılmaktadır.

Şimdi, cansız olarak nitelendirdiğimiz maddenin kristal yapısına ve kristalleşmeye bir göz atalım. Örneğin, yoğun bir tuz çözeltisine, bir tuz kristali atıldığında, bu kristalin büyümeye başladığı ve başka tuz kristallerini oluşturduğu görülür. Tıpkı, tohumlama tabir edilen metotla, yağmur bulutlarına yapılan çekirdek püskürtülmesiyle yağmur yağdırılması gibi. Şu halde, bu ve benzeri olaylar, cansız kabul edilen tuz kristalinin veya başka bir kristalin, canlı özelliği göstermesi, diğer tuz moleküllerini tanıması ve onlarla ortak bir davranışa girmesi olarak yorumlanamaz mı? Böylece denilebilir ki kristaller de doğmakta, büyümekte, yaşamak ve çoğalmakta, kimyasal, fiziksel veya elektriksel yolla öldürülebilmektedirler.

Bundan başka canlı cansız maddelerin temel unsuru olan atomların davranışlarında da benzer zihinsel işlemler bulunduğu söylenebilir. Örneğin, atomların

birleşme yapacakları diğer atomları bildikleri, seçtikleri, kimisiyle kolayca, bazısıyla bazı şartlar altında ve bir kısmıyla da katalizör (Aracı) ile birleştikleri, bugün bilinen gerçeklerdir. Birleşme istidadında olanlar, birbirlerine elektron vererek veya alarak bileşikler meydana getirirler. Yani karakterlerini değiştirirler. Eşlerinden ayrıldıklarında eski karakterlerine dönmeleri, bir çeşit bellekleri bulunduğu anlamına gelebilir. Yaklaşan iki atomun hiçbir temas olmadan birbirlerini tanımaları, ilgi ve istem göstermeleri, tamamen canlılara benzer davranışlar olup, salt bir atomik yapıyla ilgili açıklamayla izah edilemez.

Atom ve moleküllerin bilgisinin ve zihinsel gücünün, bugünkü bilimin sahip bulunduğu bilginin çok üzerinde olduğu bir gerçektir. Bilim henüz bir hücre yapamazken, hücre çoğalma olayını gerçekleştirmektedir.

Atom fizikçileri, atom yapısının derinliğine inerek, yapıyla ilgili sırları araştırırsunlar, Hücre Biyologları, son 30 yılda hücre konusunda çok büyük atılımlar yaptılar. Bunlardan Biyo-Chemist James D. Watson 1953 yılında, biyoloji tarihinin en büyük keşfini yaptı. Bu keşif hücre çekirdeğindeki DNA molekülüdür. Bu molekülün yapısal ve fonk-

siyonel açıklaması ile hücre hakkında olağanüstü bilgiler kazanıldı.

DNA (Deoxyribonucleicacid) C, H, O, N ve P den meydana gelmiş çift helezon şekilli, aralarında birer basamak bulunan silindirik bir genetik moleküldür. Özelliği, hücrelerin protein imalatını tanzim etmesi ve ana ve babanın kalıtsal özelliklerinin aynen çocuğa geçmesini sağlamasıdır. Öyle ki merdivenimsi molekül, çoğalmak için bölündüğü zaman, bir yarısı bir hücrede, diğer yarısı diğer hücrede kaldığından, yeni oluşan hücreler, eski hücrenin bütün karakterine haiz olurlar. Göz renginden saçına, parmak izinden sesine kadar, gelişmiş bir insan vücudu için gerekli bütün bilgiler, DNA moleküllerinde tıpkı bir elektronik beyne bilgi kaydeder gibi kodlanmıştır. Aynı durum bir gülün şekli ve rengi, bir bülbülün tüyünden sesine kadar her türlü özelliği, herbir hücresinin içindeki DNA moleküllerinde bilgi olarak mevcuttur. Hücre bilginleri, DNA moleküllerini, her cildi 20 bin sahife ihtiva eden 46 ciltlik dev bir ansiklopediye benzetmektedirler.

İşte canlılara hayat veren, hücre bölünmesini, dolayısıyla çoğalmayı sağlayan, yapısal ve ruhsalkarakterleri nesilden nesile intikal ettiren DNA molekülü-

nün basit olarak kimyasal yapısı budur. 5 ana elementten oluşan bu harikulâde moleküle canlı mı yoksa cansız mı diyeceğiz? Bunun cevabını vermek herhalde kolay olmayacaktır. Canlının nerede bitip cansızın nerede başladığının bir esrar perdesi haline geldiği bu ortama heyecan ve hayranlık duymadan bakmak mümkünmüdür?

Bu noktadan hareketle, bugün bir taşın, bir metalin veya herhangi bir maddenin bile duyarlı olduğunu söylemek kabildir. Eğer bu duyarlılığı bugün hissedemiyorsak, bu, maddenin statikliğinden veya hissizliğinden değil, bizim onunla gereken iletişim ve etkileşimi sağlayamadığımız içindir.

Bütün bu anlatım ve delillere göre, ölüm dediğimiz olayı, maddenin kimyasal ve fiziksel değişimi veya ortam değiştirme diye tarif etmek kabil olacaktır.

Şu halde hayatı, nefes alınıp verilen dakikalarla sınırlamak yerine, eksi sonsuzdan gelip artı sonsuza uzanan büyük bir akış içerisinde havaya savrulduktan sonra birkaç metre giderek tekrar suyla birleşen damlacıklar gibi görmek herhalde bir bütün olan doğanın yasalarına çok daha uygun düşecektir.

Matematikçi, Filozof Pisagor, a-

sırlarca evvel «her şey duyarlıdır» demişti. Bu anlamlı sözleri, bir Fransız ozanı olan Gerard

de Nerval'in bir asır evvel yazmış olduğu şu altın rengi mısralarla tamamliyorum :

Özgür düşünen insan, yalnız senin mi düşündüğünü sanıyorsun?
Hayatın herşeyden fışkırdığı bu dünyada
Özgürce kullanabildiğin güçler kendi elinde
Fakat öğütlerinin evrende hiçbir yeri yok.

Saygı duy hayvanda etkin olan düşünceye,
Her çiçek doğaya açılmış birruhtur.
Bir aşk esrarı gizlidir metalde
«Herşey Duyarlıdır» ve senin varlığını etkiler.

Kork, kör duvardan sana yönelen bir bakıştan
Maddeye bile bir fiil verilmiştir...
Onu kötü bir işe alet etme.

Çok defa karanlık bir varlıkta, bir Allah gizlidir
Ve, kapakları açılmakta olan bir göz gibi
Saf bir ruh büyür, taşların çatlakları arasında.

İkinci Derece PURIFICATION

Enis N. ECER

Bu dereceye yükseltme günü, mutlu gün veya eski fisagorlilerin deyimine göre «Altın gün» adı verilir. O gün FİSAGOR, çırağı kendi özel hücresinde, özel merasimle kabul eder ve onu ikinci derece mensupları arasına katardı. Burada Üs... ile devamlı ve direkt ilişkiye girilirdi. Çırak, Üs... ın iç avludaki hücresinde ezoterik derslere başlardı. Mükemmel ve akla uygun bir ekzersiz ve eğitim oluşturan bu derecede okült meslek, gizli bilimin bütün esasları, sayıların esrarlı nitelikleri, var oluş evriminin sonuçları, ilâhi bir kökeni olan ruhun yazgı (mukadderat) ve sonucu (akîbeti), insan ruhunun bütün belirtileri öğretilirdi. Esasında sayılar bilimi Mısır ve Asya mabetlerinde değişik isimler altında bilinirdi. Ancak, bunu halktan özenle gizlerlerdi. Sayılar, harfler ve geometrik şekiller, veya okült âlemin cebir bilimini teşkil eden bu işaretlerin beşerî anlam ve neye delâlet ettiğini inisiye anlar ve öğrenirdi. Ancak, bu bilgiler sükût yemini alındıktan sonra verilen sırlardı. Bu FİSAGOR veya sükût yemini «Ruhumuzda TETRASTYS'i ilham etmiş ve bizzat ebedî doğanın ilke ve kaynağı olana yemin ederim» şeklindeydi. FİSAGOR bu bilimi bizzat formüle ederek, kendi eliyle yazdığı bir kitapta toplamıştı. Bu bilgilere «Hiëros Logos» yani kutsal sözler adını vermişti. FİSAGOR, öğrencilerine «matematikçi» adını veriyor-

du. Çünkü yüksek öğretim sayılar öğretisiyle başladılar. Fakat bu kutsal Matema yahut doktrinler bilimi, haricilerin matematiğinden çok daha yüce, aşkın, çok daha dirimliydi. Kutsal ve gizli sayılar biliminde sayılar soyut miktar göstericisinden ibaret değildir. Sayı, yüce birimin derin ve işleyen niteliği, evrensel âhengin kaynağı olan Allah'ın bir üstünlüğüdür.

FİSAGOR, Teojeni yani Tanrı bilim ekolü ve rasyonel bir Teoloji geliştirmişti. Gerçek bir teoloji, bütün bilimlerin prensipleriyle kurulur ve gelişir. İşte, eski Mısır mabetlerinde «Kutsal Kelime» bilimi FİSAGOR tarafından «Sayılar Bilimi» ismiyle daha kapsamlı olarak formüle edilmiş ve kesinleştirilmişti.

Bilgilerini arttırmak isteyen kalfaların, bilim ve yaşantının gizlerine erişmek için ellerinde anahtarları vardı. Öğrenci, Üs... in rehberliği ile bu bilimin prensiplerini derin olarak düşünür ve ondan sonra konsantre ettiği düşüncelerini evrimleşme yolunda uygular. Bu içrek keşif ve ilham gerçeğin beyaz ateş (nar-ı beyza) kesilmiş büyük güneşine doğru bir miraç yükselişidir. Orada nur ve zıyanın bolluğu ve taşkınlığı içinde bedenler ve şekiller baş döndürücü bir ışınım «irradiation» ile hayatın girdaplarında, döne döne hasıl olmaktadır. İnsan ruh ve kuvvetlerini, yeteneklerini konsantre ettirmek suretiyle tümel (külli) hayatı yaşamaz ve duymassa, gerçeğin bu içrek varlığına erişemez. Senelerce süren gayret ve ekzersizlerden sonra zekâ ve iradenin âhenk ve birliğini sağlamadıkça bu mümkün olamaz. Yaratıcı kelimeyi söylemeyi öğrenmeden, kutsal dilli hece hece, harf harf söylemek lâzımdır.

FİSAGOR, derslerini küçük kutsal kürsüde (santcuale) verirdi. Orada da kitabını açar ve ezoterik bilimin dersine başlardı. Mabette Müz'ler adı verilen dokuz mermer heykel vardı. Bunların ortasında HESTİYA'nın heykeli vardı. Yunanlılar ve Romalılara göre HESTİYA veya VESTA her şeyde hazır bulunan ilâhi prensibin sembolüdür. HESTİYA heykelinin üzerinde bir örtü bulunur. Sol eli bir ocağın ateşini korur, sağ eli ile göğü işaret eder. HESTİYA'nın etrafına dizilmiş olan diğer heykellerin her biri mitolojik isimler taşıdıkları gibi, okült bilimlerin ünvanlarını kapsarlar ve kutsal sanatları temsil ederlerdi. URANİ heykeli astronomi ve astroloji, yani yıldız falcılığı; POLİMEN öteki âlemdeki hayat, ilâhileşmek sanatı; MELPOMEN, hazin maskesiyle hayat ve ölüm, transformizm (istihale), enkarnasyon ve reenkarasyon bilimlerini gösterirlerdi. Bu üç yüce Müz, hep birlikte oluş ve göksel fizikli teşkil ederlerdi. CALLİOPE, CLİO ve EUTERPE

adlı müzler İnsan bilimi, psikoloji ve benzeri ruhsal sanatları, tıp, sihir, töre bilimlerini temsil ederlerdi. Son gurup, yani TERPSICHORE, ERATO ve THALIE'de dünyaya ait fizik elemanlar, taşlar, bitkiler ve hayvanlara ait bilimlerin sembolleriydi.

FİSAGOR, öğrencilerine «bu Müz'ler bizzat kendinizde, madde olmayan ve yüce güzelliğini düşüneceğiniz ilâhi kudretlerin dünyadaki sembollerinden ibarettir. Bu Müz'ler işte HESTİYA'nın ateşine bakıyorlar. Onlara hareket, intizam, güzellik ve âhenk veren bu ateştir. Onlar bu ateşten doğmuşlardır. Siz de evrenin bu merkezi ateşine, başka bir deyişle, mukaddes ruha geri döneceksiniz, onunla beraber, onun saygı değer âleminde yaşayacaksınız» derdi.

Daha sonra FİSAGOR, öğrencilerini madde âleminin dışına çıkararak, zaman ve mekânı bertaraf ederek, onlarla beraber büyük mo-natın derinliklerine girer, yaratılmış olan bedenin cevherine yaklaştırdı. FİSAGOR buna «Bir» adını verirdi. Bu âhenk bileşimli olan şey, herşeyden geçen, herşeyin içine işleyen yaratıcı ateş, hareketli olan ruh, bölünmez, yegâne, sonsuz ve değişmez olan «Bir», gelip geçen ve daima değişen, sayısız eşyanın derinliğinde gizli olan «Bir» adını veriyordu.

FİSAGOR ekolünden FİLALAO, «kendiliğinden cevher insana kapalıdır. Sayılı ile sayısızın birleştiği bu âlemin varlıkları arasında öz gizlidir. O halde bu nasıl bilinebilir? Çünkü onunla eşya arasında bir ilişme, ortaklaşa bir prensip vardır. Bu prensip insanlara «Bir» tarafından verilmiştir. Onunla hesap yapabiliyor ve düşünebiliyorlar» derdi. Fakat ona nasıl yaklaşmalı? Zamanın sahibini, güneşlerin ruhunu zekâların kaynağını asla göre oldu mu? Hayır, onun cevherine varabilmek, ancak onunla birleşmekle mümkün olabilir. O, evrenin merkezini teşkil eden görünmez bir ateş gibidir. O ateşin kudretli alevleri, bütün âlemlere nüfuz eder ve evreni kuşatır. FİLALAO şu sözleri ilâve eder: «Tekris demek büyük varlığa benzemeğe çalışarak ona yaklaşmak demektir. Bunun için insanın kendi kendini, mümkün olduğu kadar, mükemmel bir hale sokarak, zekâsı ile eşyaya hâkim olarak, o büyük mevcut gibi faal bir hale gelmesi ve eşya gibi pasif vaziyetlerde kalmaması lâzımdır der» ve sonra şöyle devam ederdi: «Varlığımız sizindir. Ruh küçük bir âlem, bir küçük evren değil midir? Fakat bu küçük âlem birçok fırtınalarla ve uyumsuzluklarla doludur. O halde bu kâinatı âhenktâr hale gettirmek birliği (vâhdeti) temin etmek lâzımdır. O zaman Tanrı sizin ruhunuza incek ve o zaman siz Tanrı'nın kudretlerinden yararlan-

nacaksınız. İrâdeniz bir çalışma kaynağı, HESTİYA'nın mihrabı, JÜPİTER'in tahtı haline gelecek. Bölünemeyen bir cevher olan Tanrı'nın sayısı sonsuzu kapsayan tekliktir. Tanrı kâinatın babası, yaratıcısı veya sonsuz erkektir. İşareti canlı ateş, sembolü ruh ve herşeyin cevheridir. İşte ilk prensipler bunlardır.

FİSAGOR şöyle söylerdi: «Büyük Monat yaratıcı bir Diyat halinde etkili olur. Tanrı tezâhür ettiği zaman çifttir (double). Bunlardan birisi bölünemez olan esas, diğeri de bölünebilir cevherdir. Bölünemeyen esas, faal ve canlatırıcı olan erkek prensipten, bölünebilir cevher de edlgin ve canlatırılmış plastik bir madde olan dişi bir prensipten ibarettir. O halde diyat bu iki ilâhi melekeden Tanrı'da birleşmiş olmasıdır.

Tanrı'lık özeliği bazan erkek ve bazan da dişi şekillerde gösteren politeizmin her sahasında sezgi (Intuition) olarak bu fikrin varlığını görüyoruz. Bu canlı doğa, Tanrı'nın eşi, yalnız doğanın toprağından ibaret değildir. Bu canlı doğa, bizim hücrelerden yapıli gözlerimiz karşısında görünmez olan göksel doğadır. Bu doğa evrenin canıdır, nur ve ziyanın kökenidir. İlk ilâhi güdüm ile titreşim haline geçen ve bütün ruhların esaslarını ve bütün varlıkların spiritüel tiplerini kapsayan MAİA, İZİZ yahut CYBELE ve son olarak bu doğa, bütün ruhların enkarne olduğu cisimleri ve bedenleri kapsayan canlı topraklar olan DEMETER'dir. Bu doğa erkeğin eşi olan kadındır. Beşeriyette kadın doğanın sembolüdür. Tanrı'nın tam suretini temsil eden yalnız erkek değildir, erkekle kadının birliğidir.

FİSAGOR, bütün eski inisiyelerle beraber şunları söylüyordu: «Dünyadaki ve gökteki kadın şerefli'dir. O kadın bize, büyük kadın olan doğayı ifade ediyor. O kadın bizi evrenin büyük ruhuna yükseltiyor. O evrenin büyük ruhu nur ve zıya halinde olan mantosunun altında topladığı bütün ruhları doğurur, korur ve yeniler. Monat Tanrı'nın esasını, Diyat ise Tanrı'nın yaratıcı ve üretici melekelerini açıklar. Diyat zaman ve mekânda Tanrı'nın yürürlükte olan belirtisi olan evreni doğurur. O halde gerçek evrenin üç cephesi vardır: Mademki insan birbirinden farklı olan, fakat birbiriyle kaynaşan beden, can ve ruh gibi üç elemandan teşekkül eder, tıpkı bunun gibi evren de tek merkezli üç küreye ayrılmaktadır. Bu küreler: Doğa âlemi, insan âlemi ve ilâhi âlemdir. O halde teslis (triad) eşyanın teşekkül yasası ve hayatını gerçek yasasıdır. FİSAGOR'a göre, Tanrı'ya bağıli olan insan ruhu yahut ölümsüz entellekt görünmez ve mutlak surette et-

kin bir yaradılışa maliktir. Zira ruh kendiliğinden hareketlidir. FİSAGOR, onun ölümlü olan kısmına «ceset» adını veriyor. Ceset bölünebilen ve edilgin yapıdadır. «can» dediğimiz şeyin ruhla çok sıkı birleşmiş olduğunu söyler. Can, bedenle ruh arasında ilişki kuran üçüncü bir elemandır. O halde can öyle esiri bir bedendir ki ruh onu bizzat dokur ve imâl eder. Bu esiri beden (subtil beden, perisperi) mevcut olmadıkça, özdeksel beden (ceset) çalıştırılmaz. Cansız, hareketsiz bir kitle olarak kalır. Can, canlattırdığı bedenin şekline benzer ve ölümle, beden dağıldıktan sonra da yaşamına devam eder. Bedenden sonra yaşayan can FİSAGOR'un ve daha sonra EFLATON'un deyimiyle «Le char subtile» adını alır. Bu subtil beden evrimleşme oranında, iyi veya fena olduğuna göre, ya ilâhî âlemlere doğru yükselir veya maddenin seviyesine kadar çöker. O halde insanın teşekkülü ve evrimleşmesi gittikçe ilerleyerek, derece derece evrim basamaklarını aşarak, tekrar tekrar enkarne ve dezenkarne olarak devam eder. Defalarca dünyaya doğan ve artık dünya ekolünden mezun olduktan sonra, beşerî âleme dönmeyip, güneşimizin gezegenlerinde evrimine devam eden ruh, diğer güneş sistemlerinde de evrimin sürdürerek yücelmesine devam eder.

Pergelinizin ayaklarını çok açarak çizdiğiniz daireyi sonsuza kadar büyütün ve gücünüzün yettiği oranda sınırsız âlemleri idrâkinizle kucaklayınız. Orada şunları bulacaksınız:

1 — Yaratıcı başlangıç (mebde) — Pensée créatrice.

2 — Akışkan yıldızlar (Necmi seyyale) — Fluide astral (kozmlık akışkan).

3 — Evrim halinde bulunan âlemler — Ruh, can ve ululuğuna karar verilmiş olan beden.

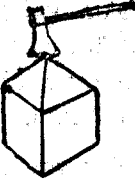
FİSAGOR, teslis yasasına son derecede önem verir. O, bu suretle ezoterik bilimin temelini kurmuştur. Bütün büyük inisiyatörler bunun bilincini taşıyorlardı. ZORASTRA'nın bir kâhininin söylediğine göre «üç sayısı evrenin her tarafında hüküm sürmektedir, Monat'ta onun prensibidir.»

Dinlerin çeşitli ve değişik oluşlarının nedeni insanların Tanrı kavramını bağıntılı (izafi) ve sınırlanmış olan, kendi benliği içindenbakararak kavramasından ortaya çıkar. Esasında Tanrı her an, evrenin âhengi içinde, üç âlemin birliği şeklinde gerçekleşir ve belirir. Bu suretle dört sayısı ve dörtgenin sembolü olan Tetragram'ın önemi an-

laşılır. Bu sembol yalnız bilimlerin prensiplerini saptamakla kalmıyor, varlıkların ve onları idare eden evrim yasasını da açıklıyor. Fisagoriyenlerin görüşlerine göre bu evrenin gizlerini açan bir anahattır. Fisagor, sayılara ait derslerini bir hayli ileriye götürmüştü:

Esas prensipler ilk dört rakkamda bulunuyordu. Zira diğer sayılar bu dört rakamın toplama ve çarpımlarıyla mümkündü. FİSAGOR, özellikle yedi ve on sayısına büyük önem verirdi. Yedi, üç ile dördün toplamı olduğundan insanın Tanrı ile birliğine tanıklık ediyordu. Yedi sayısı evrim genel yasasının sembolüydü. İlk dört sayı sonsuz evreni teşkil eden varlıklarda bulunan üç kuvvetin, madde, can ve ruhun birlik ve beraberliğini gösteriyordu. On sayısı ise ilk dört rakamın toplamına eşit bulunuyordu. Bu dört sayı ise mükemmel rakamlardı. Çünkü Tanrı kavramına ait prensipleri temsil ediyorlardı. Derslerini bu şekilde açıkladıktan sonra FİSAGOR, çıraklarına mabetteki dokuz Müz'ü gösterir ve üçer üçer gruplanarak, bilimleri kişilendiren bu Müz'ler, dokuz âlemin üç üçgenini ve HESTİYA ise ilâhi bilimi, ilk ateşin koruyuculuğunu, kutsal dörtgeni tekrar ifade etmiş olurdu.

Masonluk Üzerine

Raşid TEMEL

Masonluk nura doğru bir yürüyüş ve mücadeledir. Nur ise, fazilet, insanlık, zekâ ve hürriyetin sembolüdür. Nur bizi karanlıktan ayırır. Karanlık ise cehalet, batıl, korku, yanlış, despotluk ve nefrettir. Masonlukta yolculuğa başladığımız zaman etrafımız karanlıktı. Bu karanlıkta loca içine girdik ve ne beklediğimizi iyice bilmeden Masonluğa doğuş muamelesinden geçtik. Daha sonra etrafımızı gördük. Böylece yeni bir dünyaya doğduk. Orada ise bize yol gösterecek kimseler daha fazla nur almamız için bizi beklemekte idiler. Hayatta olduğu gibi Masonlukta da bir anda yüksekere ulaşılmaz. Bu sabır ve çaba ile elde edilir.

Masonluğun ne olduğu üzerine birçok kitaplar yazılmıştır. Masonluğun ne olmadığına gelince, bunun tayini daha kolaydır. Çünkü nankörlüğe meyli olan insan tabiatı, kötülükleri daha iyi tanır. Bütün kötülükler ve müsbetler Masonluğun mücadele ettiği şeylerdir. Dünya üzerindeki bütün kötülükleride birkaç sayfaya sığdırmamızda mümkün değildir. Aynı hüküm iyi bir Maso'nun tarifi için de geçerlidir. Müşterek yardım sistemi üzerine kurulmuş çok mükemmel organizasyonlar vardır. Sigorta şirketleri, ticaret şirketleri, yardım dernekleri vesaire gibi. Bunların hepsi kendi bünyelerinde yararlı ve mükemmeldirler. Ama Masonluk bunlar-

dan hiçbirini değildir, ve bunların yaptığı işlerden hiçbirini yapmaz. Masonluk bir müşterek menfaat derneği değildir. Masonluğu bunlardan biri gibi görmek, veya Masonluk yoluyla çıkar sağlamak isteyen kimse, Masonluğun verdiği ulvi şeyleri küçültür. Başkalarına yararlı olmak için, evvela Masonluktan öğrendiklerimiz sayesinde kendimize yarar sağayalım, o zaman başkalarına da yararlı olabiliriz.

Masonluğun operatif devri çoktan kapanmıştır. Günümüzde görünmeyen taşlarla inşa ederiz, maddesel olmayan siva ile taşları tuttururuz, gölge bırakmayan yazı tahtaları üzerine dizaynler yaparız. Biz tamamen kalbin, dimağın ve ruhun ülkesinde çalışırız ve bunu içten gelerek yaparız. Bunun aksı Masonluk değildir.

Masonluğu maddi yaşamımızı kolaylaştırmak için alet olarak gören ve böyle düşünen kimse, Masonluğun derslerini öğrenmemiş kimsedir. Masonluğu pazardan aldıklarını daha ucuza mâletmek için kullanmak isteyen, yahutta şahıslar üzerinde iş avantajı sağlamak isteyen kimse Mason değildir.

Masonluk ruhumuza karşı yapılan baskı ve zulme karşı daima harp halindedir. Masonik tat-

bikatta kalbimiz temiz, zihnimiz anlayıcı, ruhumuz saygılı ve her halimizle mütevazı olmalıyız. Sapıklar, miskinler ve haylazlarla bile nazik, saygılı, tahammüllü ve sabırlı olmalıyız. İkna yolu daima kuvvet kullanmaktan daha ileri gider. Hiddet şiddet kullanmak bir işin isteksiz yapılmasına neden olur. Akıllıca hareket ederek kayıtsız ve düşüncesizleri doğru yola yöneltmeye çalışmalıyız. Bütün bu çabalar fayda etmezse, ozaman onları mükellefiyetlerini yerine getirmeyen değersiz kimseler olarak kabul edip defterden silmeliyiz. «Zaman zaman omurgadan yosunlar kazınırsa, gemi daha rahat yürür.»

Tembelliğin etkisine hiç birşey mukavemet edemez. Duygusuzluk, lâkaytlık, bencillik Masonluğu verimsiz yapan şeylerdir. Derecelerde terfi etmek, yüzüncü dereceye çıksanız bile, dersler yarım yamalak öğrenildiği takdirde, hiçbir işe yaramaz. Masonluğa bağlılık, hatta toplantılara katılmak bile sıkıcı olmaya başlar. Masonluğun ne olmadığını simgeleyen bu düşmanlara karşı daima uyanık olmalıyız. Bütün Masonlar evvela insan sonra Masondurlar. Onun için kusursuz olamazlar. Bu gerçeği de aklımızdan çıkarmayalım.

Masonluktan beklenen insanla-

rın birbirini sevmesi, fazileti remzeden gönye üzerinde hareket edilmesi, müşterek kuvvet ve birbirlimizi teşvik için ruhsal açıdan elele verilmesi, bilgi aramak, kanunlara adalete mutlak itaat etmek, karşılıklı iyilik severlik, yardım ve sevginin hüküm sürmesidir.

Böylelikle sadece «Kendine yapılmasını istemediğin şeyi başkasına yapma.» tarzındaki menfi formüle değil, lâkin mükemmel olmayan insanlığımızca tatbiki son derece güç olan «Kendine yapılmasını istediğin şeyi başkasına yap.» tarzındaki yapıcı kuralın uygulanmasına varılmış olur. Bu da Masonluğun altın kuralıdır.

İnsanları olduklarından daha iyi kabul etmekte doğru değildir. Herkesde bir iyi taraf aramalı ve kötülükleri kabil olduğu kadar görmemezlikten gelmeliyiz. Aksi halde, kendimizden başka bütün insanların kötü olduğunu düşünmeye başlarız. Lâkaytlık ve duygusuzluk hislerinden

kurtulmaya çalışmakta görevimizdir. Hasmımızın iştahlarını önlemek için mücadele etmek lâzımdır. Pasif insandan iyi Mason olmaz, bencil insandan da iyi Mason olmadığı gibi.

İyi bir Mason olmak için gerçek bir Masonik kalıba sahip olmak lâzımdır. Masonluk o zaman derslerinizi tatbik ettiğiniz oranda size yararlı olacaktır. Evvela kalbinizde, sonradan kardeşlerle olan minasebetlerde on'ların daha iyi, daha mutlu, daha tatmin edilmiş, daha akıllı davranmaları için çalışmalarla katılmak lâzımdır. Masonluk yardım, yasalara saygı, düzen, müsamaha, yurt severlik, hürriyet severlik, iyilik, namuskârlık, manevi istikamet, cesaret, sadakat, iman, tatlılık, kardeşlik, insan sevgisi öğretir. Bunları bilen ve tatbik eden kişide hem iyi bir Mason, hemde mükemmel bir insan olur. Aslında iyi bir Mason ile iyi bir insan arasında fark yoktur. «Masonluk asla iflas etmez, iflas eden bazı Masonlardır.»

Bütün dünya Masonlarınca üçMasonik prensip olarak bilinen:

Kardeşlik sevgisi

Yardım

Doğruluk

ve dört esas Masonik fazilet olan:

İtidal

Metanet

Basiret

Adalet'i de katrak yazıyı bitiriyorum

James K. Polk.
(1795-1849)

Tanık GÜNER

James K. Polk, Amerika'nın 11 inci Cumhurbaşkanı olup 2 Kasım 1795 de Kuzey Carolina'nın Marlenburg şehrinde doğmuştur. Babası çiftçi idi. Tennessee eyaletine göçtükleri zaman genç James henüz 11 yaşında idi.

James Üniversiteyi 1818 de Kuzey Caroline'de bitirdi. Hukuk tahsil etmişti.

Cumhurbaşkanlığı yıllarında ülkesinde ilk olarak Bankacılık sistemi ni yerleştirmesi, İngilizlerle anlaşarak Oregon hudutlarını saptaması, Meksika ile savaşarak 1.000.000 Mil karelik ziraata elverişli toprakları Amerika'ya kazandırması başarılı hizmetleri arasında sayılır. Ayrıca, Amerika'da ilk posta pulunun kullanılmaya başlaması da o'nun başkanlığı zamanına rastır.

Masonluğa girişi Tennessee eyaletindeki 21 No. Colombia locasında olmuştur. (8 Haziran 1820). 7 Ağustos 1820'de kalfalığa geçmiş 4 Eylül 1820'de de Üstadlığa yükselmiştir. Kayıtlara göre Gözcü yardımcısı, koruyucu yardımcısı gibi görevlerde bulunmuştur.

James K. Polk daha sonraları Columbiadaki 4 No. lu Lafayette locasında Üs.: Muh.:lık yapmıştır. James Polk bu locada daha bir çok Masonik görev ifa etmiştir.

Washington D. C. de açılan ünlü Smithsonian İnstitute'un 1 mayıs 1847 yapılan açılış töreninde Enstitünün Temel taşının (Cornerstone) yerleştirilmesi töreninde, taşı yerine o yerleştirmiştir.

James Polk brader Nashville'de emekli olmuş ve üç ay sonra 15 Haziran 1849 da Ebedi Maşrıık'a intikal etmiştir. Cesedi Masonic törenle yakılmıştır.

The Philatelic Freemason, Ocak / Şubat 1984.

Jose Bonifacio De Andrana E. Silva (1763-1838)

Andrada E. Silva, Brezilyalı devlet adamı, vatansever, bilim adamı ve şair. Brezilya'nın bağımsızlığının babası olarak tanınır.

13 Haziran 1763 de Brezilya'nın Santo şehrinde dünyaya gelmiştir. İlk tahsilini evinde, Sao Palo Piskoposu olan amcasından almıştır. Daha sonraları yüksek tahsil için önce Portekiz'deki Paros üniversitesine daha sonra da almanyadaki Frieburg üniversitesine gönderilmiştir.

36 yıl ayrı kaldığı ülkesine 1819'da döndü. Colombla üniversitesinde profesör, sonra da asker olarak ülkesine yüksek düzeyde bir çok hizmetler vermiştir.

1821 de Kral VI. John'un Portekiz'e dönüşü, Brezilya bağımsızlık hareketini hızlandırmıştı. Bu hareketin hızlandırılmasında Andrada'nın büyük rolü olmuştur. Andra'nın desteği ile Prens Don Pedro, 1, 7 Eylül 1822 de bağımsızlıklarını ilan etti. Andrada iç ve Dış İşleri Bakanlıklarına getirildi. Yeni devlette birliğin sağlanmasında ve yabancı devletlerin yeni devleti tanımada önemli ve yararlı hizmetleri olmuştur. Bütün bunlara rağmen bir kaç yıl sonra yönetimle ihtilâfa düştü ve Andrada Fransa'ya sürgün edildi.

Ülkeye ancak 5 yıl sonra ve İmparator Don Pedro I'in, oğlu Don Pedro II lehine taht'tan feragat etmesi üzerine döndü.

Andrada henüz 5 yaşında bir çocuk olan yeni İmparatora Vasi tayin edildi. İki yıl sonra da bu görevinden ayrıldı ve emekli oldu. 6 Nisan 1838 de Niteroi'de öldü.

Andrada 20 Haziran 1822 de Mason oldu ve Politik nedenlerle hemen Brezilya Büyük Locasına Büyük Üstad seçildi. Andrada bu görevde 9 yıl kaldı. Ayrıca, Artes'teki Commercica ve Tranquillidade'deki «Unlo a Tranquillidade» locaları üyesi idi. Brezilya'da çıkartılmış pek çok pulda resmi bulunmaktadır.

The Philatelic Freemason, Ocak / Şubat 1984.

OLAYLARIN İÇİNDEN

6 Haziran 1985 günü, İSRAEL'de 73 No'lu NUR Muh.: L.: sı kurulmuştur. Çalışmalarını türkçe olarak yürütmek üzere kurulan bu Muh.: L.: nın saat 17.00 de başlayan is'ad töreni, İsrail Bū.: L.: sı P. S. Bū.: Üs.: ı Elly WEISS ile, Türkiye Bū.: L.: sı P. S. Bū.: Üs.: ı Şekûr OKTEN'in iştirâfiyle yapılmıştır.

Bu vesile ile, P. S. Bū.: Üs.: ımız Şekûr OKTEN'e İsrail Bū.: Üs.: ı tarafından İsrail Bū.: L.: sı nın Şeref Üyeliği tevcih edilmiş ve diploması törenle verilmiştir.

NUR Muh.: L.: sı nın Üs.: Muh.: liğine atanan Muh.: Selim S. AMADO K.: ın is'adı, bizzat P. S. Bū.: Üs.: ımız Şekûr OKTEN tarafından icra edilmiştir.

İsrail Bū.: L.: sı P. S. Bū.: Üs.: ı Elly WEISS K.: ile,
Türkiye Bū.: L.: sı P. S. Bū.: Üs.: ı Şekûr OKTEN K.: e,
Muh.: Moiz BERKER K.: e,
Muh.: Albert RAZON K.: e ve
Muh.: Yamyov GARTİ K.: e

NUR Muh.: L.: sı nın KURUCU ŞEREF ÜYELİĞİ pâyesi tevcih edilmiştir.

Muh.: L.: nın 1985-86 çalışma yılı görevlileri is'ad edilmiş ve kurucu K.: lere hâtıra madalya ve diplomaları verilmiştir.

Bütün insanları sulh ve saadete eristirmeyi ideal edinenlerin zincirine eklenen yeni halkaların azim ve sebâtı temsil etmelerinde E.: U.: M.: ı yardımcı olsun.

Mimar SİNAN

Türk Masonluğuna Yapılması Düşünülen Yeni Bina Hakkında Komisyon Raporu

**Pek Sayın Büyük Üstad
Şekûr Okten**

Verdiğiniz görev gereğince 8 Mart'tan itibaren Komitemiz 9 toplantı yapmış bulunmaktadır. Konu gereğince, görevli kardeşlerimizin toplantı öncesi çalışmaları, bu toplantılarda genişletilmiş, tartışılmış, inanılan olgun düzeye getirilme çabası gösterilmiştir.

Üçüncü toplantımızı birlikte yaptığımız Sayın Eski Büyük Sekreterimiz Süha Umur K.: 'den edinilen bilgiler ışığında bu güne kadar % 55 olan gelişme hızının ilerideki gelişmeye esas teşkil ettiği kabul edilip 25 yıllık bir perspektive bakıldığında KARDEŞ sayısının İstanbul'da yaklaşık 10.000 olacağı tahmin edilmektedir.

Bu sayı temel hareket noktası kabul edilerek ön çalışmalar yapılmıştır.

Normal ve düzenli bir çalışma yaparak randımanlı bir sonuç için locaların 60 ile 80 kişilik gibi değişik ölçüde mabedlerde çalışmaları ikinci bir kural olarak benimsenmiştir.

Bu durumda 25 yıl sonraki 135 loca için haftada 5 gün çalışması şartı ile 14 mabede ihtiyaç vardır. Bu sayıya önemli gün ve toplantılar için birde büyük mabed ilave edilmiştir. Böylece tesbit edilen mabed sayısından sonra gerekli diğer tesis ve mekanlar da dikkate alındığında program geliştirme komitesinin planlama programı sayılabilecek bir fonksiyon şeması oluşmuştur.

Arsa, maliyet ve finansman konularından etkilenmeksizin düzenlenerek, olması istenilene yönelmiş bir yaklaşımla hazırlanarak ilişikte sunulan bu programın getirdiği sonuç; yaklaşık 15.000 m2'lik bir bina sahasına ihtiyaç olduğunu meydana çıkarmıştır.

Günlerin getireceği ekonomik koşulların sonucu olabilecek, para değeri değişimleri dikkate alınmadan bugünkü Bayındırlık Bakanlığı ve piyasa rayıçları esasına müsteniden çıkarılan mali portre vasat bir inşaat için tefrişle birlikte 1.200.000.000 T.L.'dir. Eğer gereken nitelikte olması arzu edilirse bu toplam arsa haric 1.500.000.000. T.L.'lik bir mali görünüme ulaşır.

Böyle bir tesisin arsa ihtiyacı minimum 10.000 m²'dir. Bu sonucun getirdiği yapılabirlik güclüğü, genel ihtiyacı gösteren bu programın gerçekçi bir yaklaşımla, daha küçük fakat yapılabirliği ve işlerliği olan yeni bir şekle dönüşmesinin gerekliliğini göstermiştir. Böylece elde edilecek yeni programın büyük programa nazaran arsasının bulunması ve finansmanının daha kolay olabileceği kanaati oluşmuştur.

Maliyetin düşürülmesi programın küçültülmesi veya ilk programın oluşmasına neden olan temel prensiplerin değişimi ile olabilecektir.

Haftada 5 gün yerine 7 gün toplantı yapılması, bugünkü geleneğe uymamakla beraber, ilerideki yıllarda toplantının ayda bir yapılması veya her iki düzenin birlikte düşünülmesi yeni yeni programların oluşarak maliyetin daha düşük düzeye gelmesine neden olabilecek faktörlerdir. Programın küçültülmesi olabirlik imkanı sağlayabileceği gibi arsanın küçülmesine etken olacaktır.

Bu günkü İstanbul'da, 10.000 m²'lik bir arsanın şehir merkezi noktalarına yakın olması çok güçtür. Dolayısı ile daha küçük arsada, daha gerçekçi düşüncelere de yönelebilir.

Gelişme hızımız ve uygulama imkanı dikkate alınarak 5 yıl sonra 6 mabetli asgari nitelikte ideale yönelik ve rantabl kabul edilebilecek ortama 5000 m²'lik arsada 7000 m² bir binaya sahip olmak ulaşılması mümkün bir sonuç olabilir. Bu durumda arsa haric böyle bir inşaat evvelce belirtilen şartlarda 700.000.000. T.L.'dir.

Ancak, düşündüğümüz hususların daha yakın bir gelecekte daha kolay realize edilerek bir an evvel yeni bir Masonik Nüve'ye sahip olabilmek ve bu Nüve'yi planlı bir şekilde inkişaf ettirebilmek için şöyle bir sonuca yönelmenin gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Birinci derecedeki küçük Fonksiyonel Nüve; 3 Mabet, 1 Büyük mabet ile idari ve sosyal bölümlerden oluşacaktır.

Böylece yukarıda belirtilen 7.000 m²'lik alandan yaklaşık 2.000 m²'lik bir indirme ile 5.000 m²'lik bir yapı alanı gerekmektedir. 500.000.000. T.L.'lik maliyeti olan bu yapı bizler için realize edilebilecek, en büyüğe kadar inkişafı mümkün, fonksiyonel ikinci derecedeki en küçük masonik ana nüvedir.

Mali olanaklar ve gelişmeler sonucunda bu nüve kendisine 3 mabet ilavesiyle maksimum sayılabilecek halini alacaktır.

Bu çalışmaların da bir süre sonra yetersiz hale geleceği muhakkak olduğundan, nüve olarak kabul ettiğimiz; 3 mabet ile yeterli idari ve sosyal tesisleri içeren program, şehrin muhtelif noktalarında tatbik edilebilecektir.

Bu sayede inkişafa paralel ve ihtiyacı karşılayabilecek mabet sayısı elde edilmiş olacaktır. Bu çalışmalar göstermiştir ki bulunacak her yeni arsanın verileri değişik programlar getirir. Ama yapılabilirliği imkân dahilinde olan bir binaya kavuşmak arsa ve finansmanın getireceği etkenliğe tabi olmakla beraber son çözümün en uygun çözüm olacağı kanaatini oluşturmuştur.

Kardeşçe Sevgi ve Saygılarımızla
Program Komitesi Üyeleri

Ertem Ertunga — Türker Tamer
Muhterem Giray — Levent Aksüt
İsmail Okyay — Çınar Şahenk
Teoman Tanak — Bülent Çetinor

YAKIN GELECEĞE YÖNELİK

(5 yıl sonrası için)

İKİNCİ PROGRAM

6 + 1 Büyük: 7 Mabet ve 7000 m2

YÖNETİM (DAR)

200 m2

2 — Giriş ve Danışma	2x15 :	30 m2
3 — Bekleme ve Müdür Sekreteri	2x15 :	30 m2
2 — Müdür	2x15 :	30 m2
2 — İdare Amiri ve Yardımcısı	2x15 :	30 m2
2 — Arşiv	2x15 :	30 m2
		150 m2

KARDEŞLİK

700 m2

5 — Büyük Görevliler Çalışma ve Top. Odası (20 Kişi)	5x15 :	75 m2
4 — Büyük Üstad Odası	4x15 :	60 m2
1 — Büyük Üstad Sekreteri	1x15 :	15 m2
1 — Büyük Üstad Kabul ve Bekleme	1x15 :	15 m2
1 — Büyük Üstad Özel Çalışma ve İstirahat	1x15 :	15 m2
2 — Büyük Sekreter	2x15 :	30 m2
1 — Büyük Sekreter Bekleme	1x15 :	15 m2
1 — Büyük Sekreter Sekreteri	1x15 :	15 m2
4 — Büyük Sekreterlik Bürosu ve Arşivi	4x15 :	60 m2
2 — Büyük Sekreterlik (Bilgisayar + Fotokopi + Teksir)	2x15 :	30 m2
2 — Arşiv	2x15 :	30 m2
1 — Depo	1x15 :	15 m2
2 — Büyük Hazine Emni	2x15 :	30 m2
2 — Muhasebe	2x15 :	30 m2
1 — Revir ve İlk Yardım	1x15 :	15 m2
3 — Müze ve Sergi	3x15 :	45 m2
2 — Gardrop ve Soyunma, Giyinme	2x15 :	30 m2
		525 m2

KARDEŞ ÇALIŞMA
3300 m2

60 — 6 Mabet	60x15 : 900 m2
30 — 6 Parvi	30x15 : 450 m2
20 — 1 Büyük Mabet	20x15 : 300 m2
10 — 1 Büyük Parvi	10x15 : 150 m2
12 — 6 Envar Odası	12x15 : 180 m2
12 — 6 Gardrop Hacı	12x15 : 180 m2
6 — 3 Komisyon Komite	6x15 : 90 m2
3 — Tekris Hazırlık (3x3 Tefekkür Hücresi)	3x15 : 45 m2
	<u>2295 m2</u>

GENEL HACIMLAR
1700 m2

7 — Giriş Holü, Vestiyer, Müracaat, Satış	7x15 : 105 m2
25 — Fuaye (Şeref Holü) Sergi, Oturma	25x15 : 375 m2
4 — Kütüphane	4x15 : 60 m2
4 — Kitap Deposu	
(Rayüzeri sürme dolap arşiv)	4x15 : 60 m2
4 — Kafeterya, Ofis, Dinlenme	4x15 : 60 m2
24 — Yemek Salonları (12 modül) (2 salon)	24x15 : 360 m2
3 Loca için 1 salon 100 kişilik	
6 Loca için 2 salon	
12 — Mutfak servisleri	12x15 : 180 m2
2 — Revir	2x15 : 30 m2
	<u>1230 m2</u>

TEKNİK SERVİSLER
1100 m2

12 — Isıtma, Havalandırma Merkezi	12x15 : 180 m2
3 — Yakıt	3x15 : 45 m2
5 — Genel Depolar	5x15 : 75 m2
5 — Sığınak	5x15 : 75 m2
1 — Jeneratör	1x15 : 15 m2
2 — Elektrik, Telefon Santralleri	2x15 : 30 m2
2 — Genel Tamirhane	2x15 : 30 m2
27 — Kapalı Otopark	27x15 : 405 m2

DIŞ TESİSLER

1 — Bahçe Girişi Kontrollü, Bekçi Odası	1x15 : 15 m2
2 — Bekçi Evi	2x15 : 30 m2
Acık Otopark, Yollar, Su Depoları, WC.	900 m2

TOPLAM : 7000 m2

Not: Bakışında W.C. servis duvar kalınlığı geçit v.s. için yaklaşık % 25 kabul edilmiştir.

UZAK GELECEĞE YÖNELİK

(25 Yıl sonrası için)

BİRİNCİ PROGRAM

(Yaklaşık 15.000 m2)

YÖNETİM - İDARİ

300 m2

2 — Giriş	2x15 :	30 m2
1 — Danışma	1x15 :	15 m2
2 — İdare Müdürü Sekreteri ve Daktilo	2x15 :	30 m2
2 — Bekleme	2x15 :	30 m2
2 — Müdür	2x15 :	30 m2
2 — İdare Amiri ve Yardımcısı	2x15 :	30 m2
2 — Arşiv	2x15 :	30 m2
		195 m2

MASONİK

1000 m2

6 — Büyük Görevliler Çalışma ve Top. Odası (20 kişi)	6x15 :	90 m2
4 — Büyük Üstad Odası	4x15 :	60 m2
1 — Büyük Üstad Sekreteri	1x15 :	15 m2
1 — Büyük Üstad Bekleme ve Kabul	1x15 :	15 m2
2 — Büyük Üstad İstirahat, Özel Çalışma, Duş, WC.	2x15 :	30 m2
2 — Büyük Sekreter	2x15 :	30 m2
1 — Büyük Sekreter Bekleme (P.S.B.Ü. birlikte olabilir.)	1x15 :	15 m2
1 — Büyük Sekreter Sekreteri	1x15 :	15 m2
5 — Büyük Sekreterlik Bürosu ve Arşivi	5x15 :	75 m2
3 — Büyük Sekreterlik (Bilgisayar + fotokopi + teksir)	3x15 :	45 m2
2 — Arşiv	2x15 :	30 m2
1 — Depo	1x15 :	15 m2
2 — Büyük Hazine Emini	2x15 :	30 m2
4 — Muhasebe	4x15 :	60 m2
6 — Müze ve Sergi	6x15 :	90 m2
2 — Revir, İstirahat, İkiyordım	2x15 :	30 m2
2 — Gardrop, Soyunma, Gilyonme	2x15 :	30 m2
Ofis (Çay, Kahve, Meşrubat)		675 m2

Not : Mahal başlıklarının önündeki sayılar modül sayısıdır. Beher modül 15 m2 olarak kabul edilmiştir. Ayrıca duvar kalınlıkları, koridorlar, W.C., servis, teknik eklentiler v.s. için minimum ölçü % 40 ilavesi prensip olarak kabul edilmiştir.

KARDEŞ ÇALIŞMA
6800 m2

130 — 14 Mabed	130x5 : 1950 m2
65 — 14 Parvi	65x15 : 975 m2
30 — Büyük Mabed	30x15 : 450 m2
15 — Büyük Parvi	15x15 : 225 m2
28 — 14 Envar Odası	28x15 : 420 m2
42 — 14 Gardrop Hacmi	42x15 : 630 m3
6 — 6 Komisyon - Komite Odası	6x15 : 90 m2
6 — Tekris Hazırlık (3x5 adet tefekkür hücresi)	6x15 : 90 m2
	<u>4830 m2</u>

GENEL HACIMLAR
390 m2

15 — Giriş Holü Vestiyer (400 kişi) Telefon Müracaat, Danışma	15x15 : 225 m2
40 — Fudye Şeref Holü Sergi Oturma Toplantı, Gösteri	40x15 : 600 m2
20 — Kütüphane ve kitap deposu	20x15 : 300 m2
15 — Kafeterya, Dinlenme salonu, Ofis (Klüp)	15x15 : 225 m2
60 — Yemek Salonları (12 modül x 5 salon) 1 loca için 1 salon 100 kişilik 14 loca için 5 salon	60x15 : 900 m2
35 — Mutfak ve Servisler	35x15 : 525 m2
4 — Revir (Mabetler bölgesi ile yakın irtibatlı) (Dış ile direkt irtibatlı) Dr. Odası Hemşire Muayene Yatak Odası	
	<u>2775 m2</u>

TEKNİK SERVİSLER
3000 m2

30 — Isıtma, Havalandırma Merkezi	30x15 : 450 m2
5 — Yakıt	4x15 : 75 m2
20 — Genel Depolar	20x15 : 300 m2
10 — Sığınak	10x15 : 150 m2
2 — Jeneratör	2x15 : 30 m2
2 — Elektrik, Telefon Santralleri	2x15 : 30 m2
3 — Genel Tamirhane	3x15 : 45 m2
75 — Kapalı Otopark	75x15 : 1125 m2

DIŞ TESİSLER

1 — Bahçe girişi Kontrollü Bekçi Odası	1x15 : 15 m2
2 — Bekçi evi	2x15 : 30 m2
Açık Otopark, Yollar, Su depoları vs.	<u>2250 m2</u>
TOPLAM	1500 m2

W. A. Mozart'ın Masonik Müzikleri Türkçe Sözlerle Plak Yapıldı

Orhan TANRIKULU

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) K.:. imizin çeşitli vesilelerle, org, piano ya da orkestra eşliğinde ses solistleri ve erkek korusu için yazmış olduğu **Masonik Müzikleri** dilimize çevrilerek plak yapıldı.

Birkaç yıldan beri Loca çalışmalarımızda kullanılmakta olan bu eserler Hür ve Kabuledilmiş: Masonlar Büyük Locası'nın gördüğü lüzum üzerine aldığı kararları doğrultusunda metin tercümeleri Cevat Memduh Altar Ü.: tarafından yapılan KV 429 Dir, Seele des Waitalls; KV 458 Gesellenraße; KV 471 Die Maurerfreude; KV 483 Zur Eröffnung der Logenversammlung; KV 484 Zum Schluss der Logenversammlung; KV 619 Die ihr des unermesslichen Waitalls, KV 623 Eine kleine freimaurerkantate; ve KV 623/a Bundeslied adlı kantat, şarkı ve koro parçaları müziğe uygulandı ve müzik kaydının realizasyonu için tarafıma iletili. Böylesine önemli ve mutlu bir olayın gerçekleştirilmesinde bana verilen görevi eniyi şekilde yerine getirebilmek için heyecanla işe sarıldım.

Amaç önceleri sadece müziklerin banta kaydı ve localarda kullanılmasıydı. Yapa-
cağımız harcamaları değerlendirmek ve en azından dünyada ender görülen bu uygulama sonunda ortaya çıkacak eseri bütün kardeşlerimize kazandırabilmek için müzikleri plak yapmağa karar verdik. Bu durumda daha önce tercümeleri yapılip, müziğe uygulamaları ülkemizin iftihar kaynağı, evrensel bir üne sahibolan besteci Prof. İlhan Usmanbaş tarafından yapılan eserlere ek olarak KV 484 Lied ve KV 623/a Bundeslied'in tümü ile KV 623 Eine kleine freimaurerkantate adlı eserin daha önce hazırlanan koro bölümünü izleyen recitatifler, solo ve düet bölümleri gene Cevat Memduh Altar Ü.: tarafından metin tercümeleri yapıldıktan sonra müziğe uygulaması tarafımdan gerçekleştirildi. Böylece bir Long Play'in her iki yüzünü dolduran ve Mozart'ın bu türdeki bütün eserlerini kapsayan bir plak için gerekli malzeme tamamlanmış oldu.

Şan ve koro için partiler ile kantatlardan bir tanesinin orkestra materialı daha önceden Süha Umur Ü.: tarafından hazırlanmış olarak bana iletildi. Eksik olan notalarımızın bir kısmını Turgut Ergin K.: vasıtasıyla Almanya ve İsviçre'den hemen getirttik. Diğer orkestra malzemesini de Amerika'dan temin ettik. Faruk Erengül Ü.: ile Altuğ Altınay K.: yaptıkları stüdyo, kalıp ve plak basımı ile ilgili araştırmaları ön çalışmalar tamamlandı.

Müziği seslendirecek solistlerin, orkestranın ve koronun temini ve hazırlanması aşamasında konunun profesyonel incelikleri ve sanatçıların K.: arasından seçilmesine özen gösterildi. Bazı KK.: çalışmalarının yoğunluğu, bazıları da mazeretleri nedeniyle bu çalışmalarımıza katılmadılar. Remziye Alper — Tanrıkulu hemşireniz ve Metin Ertem K.: solist olarak, Alp Ulusoy K.: piyanosuyla, Emel Ergin hemşiremiz kemanı ve Kamil Şekerkan K.:de flütüyle orkestrada yer alarak bu çalışmalarımızda bizlere güç verdiler.

Boğazlıç Sinfonietta orkestrası ve İstanbul Erkek Oda Korusu ile provolarımızı yaptık. Yapılan araştırmalar sonunda işimize en elverişli stüdyo olarak, gerek diğerlerinden daha geniş olması gerekse teknik olanakları nedeniyle Etiler'deki Pan Stüdyosu ile anlaşıldı. Gene de koro ve orkestranın tümünü stüdyoya sokmak imkânı olmadığından önce orkestra ile kaydımızı yaptık. Onun üzerine solistler ve koro **play-back** sistemiyle değişik ses kanallarına söylediler. İşin büyük bölümü böylece tamamlandıktan sonra tenor solisti ile piyano ve org gibi çalgıların eşliğindeki parçaların kayıtları yapıldı. Aslında orgu da Alp Ulusoy K.: çalacaktı ama, amacımıza en uygun kilise orgu sesi veren çalgının sahibi kendisi çalmak isteyince, daha önce piano ile çalınmış müziklerin üzerine gene **play-back** tekniğiyle org sesini kayıt yaptık. Böylece solisti ve koroyu tekrar stüdyoya sokmamıza gerek kalmadı.

13 Mart ile 13 Mayıs tarihleri arasında ortalama 30 saat süren bir stüdyo çalışması sonunda müziğin kayıt, montaj, mixing ve Mastering işi tamamlandı. 22 Mayıs günü plak için kalıba verilen bantın ilk örnek deneme plağı 28.5.1985 günü elimize geçti. Bu arada bu tür müziklerin kaydında dünyanın hiçbir yerinde uygulanmayan bir yöntem kullanarak bu kaydı gerçekleştirirken Türkiye'de bu türde ilk plağın yapımı da böylece tamamlanıyordu.

Eylül 1985'te tatil sonunda tekrar çalışmaya başladığımızda sizlere iletmeyi planladığımız plağın kapağını hazırlamak için çalışmalara başladık. Bununla ilgili olarak kardeşlerimiz öneriler getirdiler, hatta bazı eskizler getiren kardeşlerimiz de oldu. Biz gene araştırmalarımıza devam ediyoruz. Sonunda en iyisini yapabilmek için.

Plak kapağında W. A. Mozart'ın Masonik müziklerinin yazılışı ve gene Mozart'ın Masonik yaşamıyla ilgili bilgiler, eserler hakkında geniş açıklamalar, almanca sözlerin karşısında türkçede uyguladığımız metin ve bu plağın hazırlanmasında emeği geçenlerin tanıtımını hep bir arada bulacaksınız.

Türk Masonluğu tarihinde şüphesiz bir dönüm olan bu mükemmel çalışmanın kardeşlerimize, Loca çalışmalarımıza çok yararlı olacağına inanıyoruz. Türk Masonluğu'nun bu müsterek eseri hepimize hayırlı olsun, E.: U.: M.: yeni çalışmalarımız için bizi yönlendirsin...

Localarda Verilen Konferanslar

İSTANBUL

LOCA	KONUŞMACI	K O N U	TARİHİ
İDEAL	Halit Sarıkaya	Rıza Tevfik	25.3.1985
»	Nejat Günel	İngiliz Masonluğu izlenimleri	22.4.1985
»	Muhteşem Gıray	Mimar Sinan	6.5.1985
»	Aktan Okan	Masonluğun Kökeni ve Gelişmesi	20.5.1985
KÜLTÜR	Sedat Toydemir	Sembollerde Truva'dan Çanakkale'ye	22.3.1985
»	Aydın Uluyazman	Namık Kemâl Birader	5.4.1985
»	Halil İbrahim Gökürk	İnsan Çevresinde Kültür İlişkileri	19.4.1985
»	Cavit YENİCİOĞLU	Türkiye'de M.: 'lık faaliyetler hakkında kronolojik etüd	17.5.1985
ÜLKÜ	Doğan Barış	Sevgi üzerine söyleşi	4.4.1985
KADEŞLİK	Ziya Umur	Masonluk Tarihi	9.5.1985
»	Haluk Bilek	Mevlevilik ve Masonluk	23.5.1985
HÜRRİYET	Aktan Okan	Masonluğun Kökeni ve Gelişmesi	26.3.1985
»	İlhan Erdoğan	Kısırlığın oluşumu ve bu oluşumda M.: 'lığın yeri	23.4.1985
SEVGİ	Nejat Günel	İngiliz Masonluğu izlenimleri	27.5.1985

LOKA	KONUŞMACI	K O N U	TARİHİ
ATLAS	David Kohen	M.: luğun tarihi temelleri dizisi 1. kısmı Sembolik M.: luğun menşei ve doğuşu	27.3.1985
MÜSAVAT	Tulu Baytin	2. Derece ve Sembolizmi	26.4.1985
LIBERTAS	İlhan Taylan	Araştırma bizi nereye götürüyor	20.3.1985
HAKİKAT	Yani Kalamaris	Ruh ve Madde	28.3.1985
»	Yani Karamiti	Hz. Muhammedin Hayatı ve İslam Felsefesi	23.5.1985
AHENK	Neçmi Karakullukçu	Ma.: luktaki Hürriyet anlayışı	20.3.1985
»	Özbey Temel	Landmarklarımız	3.4.1985
»	Tayfur Tarhan	Kültür	29.5.1985
FAZİLET	Münir Kıvrak	İyi insan ve masonluk	13.3.1985
»	Aydın Uluyazman	Namık Kemal Kardeşimiz	2.4.1985
»	Tahsin Seza Manizade	Müzikli Konferans «Büyük Bestekar Bethoven»	14.5.1985
»	Gökhan Önce	Erdem (fazilet)	11.6.1985
ERENLER	Salim Rıza Kırkpınar	Eski çağların bugünde yaşayan iki büyük düşünürü konficyus ve sokrates	24.5.1985
DELTA	Aziz Çöl	Yaşlılık Sorunu	29.4.1985
»	Mükerrem Hiç	Türkiye - AET ilişkilerinde son gelişmeler	27.5.1985
S. DOSTLAR	Tümer Argın	Dostluk üzerine	14.3.1985
»	Kamî Suveren	Bencilik	28.3.1985
ÜLKE	Hatîf Oge	Sibernetik ve fatalizm arasındaki ilişkiler hakkında araştırma	6.4.1985
»	Cumhur Ferman	İnsanda ölçü	7.5.1985
HULUS	Dimitri Voyna	1. derecenin sembolizmi	20.3.1985
»	Ligor Ekserçioğlu	Mısır mysterleri ve üç derece	3.4.1985
»	Panayoti Kiriazi	Devamlılık hakkında	1.5.1985
»	Sotiri İbsaterya	Ölümün anlamı	1.5.1985
»	Dimitri Voyna	Agaplar ve kardeş sofraları	15.5.1985

LOCA	KONUŞMACI	K O N U	TARİHİ
HULUS	Gavril Papagavril	Pythagor «Çağların Üstadı»	15.5.1985
»	İstavri Yoanidis	Masonluğa karşı baskılar	29.5.1985
»	Yani İscen	Klisthenes Demokrasi'nin kurucusu	29.5.1985
FREEDOM	Roje Asseo	Seçme sözler	21.3.1985
»	Faruk Erengül	Amadeus ve Sihirli Flüt	21.3.1985
»	Muhtar Katircioğlu	Bir sevgi mabedi	2.5.1985
»	Soli Gömel	Gizlilik	16.5.1985
PINAR	Mustafa Yalçın	KDV uygulaması ve topluma etkisi	7.5.1985
»	Osman Bıyıkoglu		
DEVİRİM	Semir Abbasoğlu	Güney Amerika Anıları	8.5.1985
SEVENLER	Aydın Uluyazman	Namık Kemal	5.4.1985
»	Cavit Yenicioğlu	Türkiye'de M.: nik faaliyetler hakkında Kronolojik etüd	17.5.1985
»	Nusret Semi	Hürriyet	31.5.1985
HİSAR	Mustafa Osman Demir	Hisar'ın Anatomisi hakkında konferans	2.4.1985
»	Tahsin Seza Manizade	Müzikli Konferans Büyük Bestekar Bethoven	14.5.1985
ÜÇGEN	Muhittin Tantuğ	Masonluk Hakkında	26.4.1985
»	A. Emin Akyavaş	Kardeşlik Duygusu ve Kardeşlik Sevgisi	10.5.1985
»	İsak Pardo	Ahlak ve Masonluk	10.5.1985
»	Kenan Güven	Karşılıksız Sevgi	24.5.1985
»	Kemal Çiloğlu	Neden Devam	24.5.1985
ÜÇİŞİK	Osman Menteşe	Bir Yaşam Felsefesi Örneği	29.4.1985
GÜN	Orhan Tanrikulu	Jan Sibelius Hk (Müzikli Konferans)	10.4.1985
»	İrfan Tan	İnsan İnancında Sayı Sembolizması	8.5.1985
ÖZLEM	Salim Rıza Kırkpınar	Eski Çağların 2 Büyük Düşünürü «Konficyus ve Sokrates»	25.3.1985
»	Aydın Ören	Almanya Seyahati Anıları	6.5.1985
»	Davut Berker	İngiltere ve İskoçya Localarının Arşivlerine göre bir masonun ödevleri	20.5.1985

LOCA	KONUŞMACI	K O N U	TARİHİ
BAŞAK	Ali Dinçol	İkel Toplumlardan Günümüze Tanrı fikri	4.4.1985
»	Koray Dinçol	Perşel ve Çizdikleri	18.4.1985
»	Kenan Kutay	Sohbet	2.5.1985
İREM	Aydın Uluyazman	Namık Kemal Birader	5.4.1985
»	Halil İbrahim Goktürk	İnsan çevresinde kültür ilişkileri	19.4.1985
»	Yüksel Umuter	Yapı San'atında Modüler ve Boyutsal Sembolizm	3.5.1985
»	C. Yenicioğlu	Türkiye'de M.:.ih faaliyetler hakkında kronolojik etüd	17.5.1985
»	Nusret Semi	Hürriyet	31.5.1985
EVREN	Mehmet Sunder	Ulu Mimarın Eseri-Evren	28.2.1985
»	Macit Tören	Okultizm ve Felsefe	28.3.1985
»	Leon Verter	Gençlik ve Masonluk	9.5.1985
»	Sezer Levi	Mesleğimizin Anatomisine kısmi bir bakış	23.5.1985
PİRAMİT	Mustafa S. Dinççağ	İnsan Olma zor zanaat	22.2.1985
»	Oğuz Oktay	Sembolizma ve Avadahlıklar	19.4.1985
»	Necdet Egeran	M.:. İukta hayatın vakarı	17.5.1985
NİLÜFER	Hatlı Öge	Sibernetik ve Fatalizm arasındaki ilişkiler hakkında araştırma	13.4.1985
»	Nejat Türoğlu	Mevlana düşünce felsefesindeki masonik esintiler	30.4.1985
»	Değer Barkut	Sahip olmak veya olmamak	28.5.1985
BURÇ	Galip Dolun	Bir Sembolümüzün derinliğine Yorumlanması denemesi	1.4.1985
»	Aziz Çöl	Yaşlılık Sorunu	29.4.1985
»	Cüneyt Eriş	Amerika'da Srayn Derneğini Tanıtma	13.5.1985
GÜVEN	Faruk Kurt	Kapımıza gelen hür ve iyi bir insandır.	16.5.1985

ANKARA

LOCA	KONUŞMACI	K O N U	TARİHİ
UYANIŞ	Fuat Tuygan	Masonlukta rehberlik müessesesi	19.4.1985
»	Savaş Akçelik	Evren, Evrende Mason ve yerl	3.5.1985
YÜKSELİŞ	Coşkun Kerimoğlu		
»	Aziz Fuat Göksel	İlaç ve İnsan	2.5.1985
»	Peyami Sungur		
»	Peyami Sungur	Gelecekteki Masonluk mu? Masonluğun geleceği mi?	16.5.1985
İNANIŞ	Fuat Göksel	Eleştiri Adabı	11.3.1985
»	Bülent Özenen	M.: 'ta Eleştiri, Özeleştiril ve Tölerans	25.3.1985
»	Necip Aziz Berksan	Sevgi ve Beraberlik	22.4.1985
BİLGİ	Süleyman Duygan	Masonlukta teklif müessesesi	20.3.1985
»	Tuğyan Dinc	Ma.: 'ta Organizasyon ve Yönetim	3.4.1985
»	Cahit Çelikel	Kültür yabancılaşması	17.4.1985
»	Oktay Yanc	Cumhuriyetten sonra Türk Kadını	1.5.1985
BARIŞ	Bedri Yiğit	Düşünce Odası	18.3.1985
»	Cahit Çeltikçi	Anderson Yasaları	1.4.1985
»	Bozkurt Güvenc	Japon Kültürü	6.5.1985
DİKMEN	Turan Kutkam	Masonluğun Genel Prensipleri	21.3.1985
»	Emin Hekimgil	Şahsiyet	18.4.1985
»	Necip Aziz Berksan	Ahilik	2.5.1985
YILDIZ	Necmi Söker		
»	Nadir Elçi	Eski Uygarlıklarda Bilim	24.1.1985
»	Cahit Şerbetcioğlu		
»	Murat Dorkip		
»	Yılmaz Yasa	Helenistik Dönemde Bilim	14.2.1985
»	Vehbi Gençay		
»	Necdet Egeran	İç Huzuru	28.3.1985
»	Fethi Olcay	Ortaçağ Düşüncesi ve Özellikleri	11.4.1985
»	Cem Özyurt		
»	Altay Birand	Skolastik dönemde bilim	23.5.1985
ARAYIŞ	Bozkurt Güvenc	Japonya'da sosyal çevre ve bahçeler	16.4.1985

LOKA	KONUŞMACI	K O N U	TARİHİ
ARAYIŞ	Hüsnü Göksel	Mason Kişiliği	30.4.1985
ÜÇGÜL	Osman Ekin Özcan	Cahillik, Taassub ve boş inançlar	27.3.1985
»	Ergun Aymergen	Atatürk'ün Laiklik İlkesi ve günümüzdeki durum	27.3.1985
»	Ünsal Yavuz	Atatürk'ün Dil ve Tarih Anlayışı ve	
»	Ünvan İnci	günümüzdeki durumu	10.4.1985
»	Doğan Yağız	Hakikat Işığı	8.5.1985
»	Refik Çeltikçi	Atatürk'ün Hukuk Devrimi ve günümüzdeki durum	8.5.1985
AHİLER	Melih Çalikkocaoğlu	Masonluk ve Gençlik	17.4.1985
ÇAĞ	Remin Biler	İnsan Varlığı ve Mas.'nik yaşam sanatı	8.2.1985
»	Bozkurt Kuruc	İnsan ve Tiyatro	20.3.1985
»	Yıldırım Parlar	Yapı Sanatı	4.4.1985
»	Yalçın Davran	Müzik ve İnsanlık	16.4.1985
»	Teoman Güre	Kendini Bilmekte Tanrı Kavramı	22.5.1985
G. MİMARLARI			
	Necip Aziz Berksan	Masonluk ve Ahilik	16.4.1985
»	M. Kâzım Seçer	Kooperatifçilik ve Masonluk	4.6.1985
EŞİTLİK	Orhan Aslanoğlu	Şövalyeler	14.5.1985
»	Hasan Bilgen	Landmark'lar	28.5.1985
ANKARA	Galip Özdlfer	Bektaşilik ve Masonluk	15.3.1985
YUNUS EMRE	Tuncay Arcaç	Masonlukta Disiplin	20.3.1985
»	Nahit Eruz		
»	İlker Başaydın	Masonlukta Sevgi	3.4.1985
»	Erdoğan Örtülü		
»	Adnan Balkanlı	Masonlukta Gerçek Arayışı	17.4.1985
»	Süleyman Duygan	Masonlukta Teklif Müessesesi	1.5.1985
»	Vural Cengiz	Semboller	15.5.1985
İLKE	A. E. Işık	M.'luğun Sınırları	12.4.1985
»	Osman Zeki Koylan	Türk M.'luğunun eski döneminden hatıralar	26.4.1985

LOCA	KONUŞMACI	K O N U	TARİHİ
İLKE	N. Bilgen	Pre-Historia ve Mezopotamya	
»	A. T. Lünel	(Sümer, Akat, Babil, Asur ilişkileri (II))	24.5.1985
ATANUR	Tankut Ünal	Masonluk ve Aydınlanma Felsefesi	29.4.1985
ERDEM	Cumhur Kerimoğlu	Sevgi Üzerine	16.4.1985
DENGE	Orhan Alsac	Bir Masonik Yaklaşım Bir Tanıma	21.3.1985
»	Murat Artu	Bir Portre (DONQUIJOTE-CERVANTES)	21.3.1985
»	Pars Kutay	Bir Masonik Yaklaşım - Bir tanıma	4.4.1985
»	M. Atif Erol	Bir Mason Portre - Bir Eser (J. HAYDIN)	4.4.1985
»	Ziya Utkuğu	Bir Masonik Yaklaşım - Bir Tanıma	18.4.1985
»	Müjdat Karaca	Bir Mason Portre - Bir Eser (Talat Paşa)	18.4.1985
DENGE	Aydın Alsac	Bir Masonik Yaklaşım Bir Tanıma	2.5.1985
»	Orhan Genç	Bir Mason Portre, Bir Eser	2.5.1985
»	Pars Görkmen	Bir Masonik Yaklaşım - Bir Tanıma	16.5.1985
»	Tuncay Turuthan	Bir Mason Portre - Bir Eser (J. W. GOETHE - FAUST)	16.5.1985
İZMİR			
İZMİR	A. Necdet Çolakoğlu	M.'lukta uygulanması zorunlu kuralları	30.5.1985
NUR	Feridun Bilginer	Gençlik - Yılı ve Masonluk Koşullarının genel tetkiki	26.3.1985
»	Mehmet Engin Tezcan	Tolerans	9.4.1985
»	Süreyya Menteloğlu	Çıracık Avadanlıkları	9.4.1985
»	Ayhan Bakır	Önlük	19.4.1985
»	Lütfi Er	Karanlık Oda	21.5.1985
»	Mustafa Kadioğlu	Sevgi	21.5.1985
PROMETHEE	Şeyda Karaca	Ekmeğin Sembolizması	20.3.1985
»	Nelson Arditti	Landmarklar	1.5.1985
GÖNÜL	Bülent Akis	Ruh ve Ebedi Maşrak	25.4.1985

LOCA	KONUŞMACI	K O N U	TARİHİ
GÖNÜL	Fethi Soydan	Düşünceler	9.5.1985
»	Hayri Dursunoğlu	Dost Kapısı	9.5.1985
İRFAN	Fahrettin Şengel	Bir Gaziden İzlenimler	21.1.1985
»	Atilla Savner	Tekris Anıları	1.4.1985
»	Yılınur Gımsal	Kader	1.4.1985
»	Hayım Kampeas	Yardım Yapma Zevki	15.4.1985
ÜMİT	Emin Reşit Kadaster	Tekris İntibaları	5.4.1985
»	Yüksel Kazmirci	Allah ve Din	5.4.1985
»	Metin Güner	Tesfiye	12.4.1985
»	Ümit Acar	Kardeşlik Zinciri	12.4.1985
»	Y. Selim Özmanlılar	Tekris İntibaları	19.4.1985
»	Demir Savaşçın	Landmarklar	19.4.1985
EPHESSUS	Kenan Mortan	Tolerans	27.3.1985
»	Erol Güvenc	Ham Taş	10.4.1985
»	Bülent Moral	Görev	8.5.1985
EYLEM	Halil Nişli	Bilmek ve Öğretmek	8.4.1985
»	Halil Nişli	Sır Saklama	22.4.1985
»	Oktay Karal	Kişiliğin Oluşmasında Özgürlük, Akıl ve Hoşgörünün Rolü	20.5.1985
MANİSA	Çetin Terim	Akıl ve Hikmet	3.4.1985
»	Tamer Gediz	Sevgi	17.4.1985
»	Özkan Aras	Var Oluştan Gerçeğe	15.5.1985
»	Çetin Türkçü	Güzellik	20.5.1985
EGE	Nahit Türkeku	M.: 'nik Sorumluluklarımız	17.1.1985
»	Orhan Kam	Evren Zeka	4.4.1985
»	A. Halis Kuvvetoğlu	M.: 'lukta Vermek	4.4.1985
»	Faruk İmrek	M.: 'lukta Disiplin	2.5.1985
»	Erol Değerli	Şefkat ve Zerafet Örneği Kadın	18.5.1985
»	Tuncel Uzel		
»	Muzaffer Ek	Tekris İntibaları	23.5.1985
»	Cem Türkmenoğlu		

LOKA	KONUŞMACI	K O N U	TARİHİ
BAŞARI	Murat Palaz	Disiplin	14.1985
»	Celal Özbay	Mevki Hırsı ve Masonluk	29.4.1985
»	Eşref Baltalı	Gönyeden Pergele Geçiş	29.4.1985
İŞİN	İlhan Ege	Gençlik Sorunları	25.3.1985
»	Mete Şar		
»	Erdal Karasu	Masonlukta İşin	8.4.1985
»	Enver Şenerdem		
»	Bülent S. Sarper		
»	Bülent Saygın	Masonluk Erdemi	3.6.1985
»	Bülent Yıldırım		
»	Erhan Ogan	LAND MARK'ların Tanımı ve	
»	Demir Savaşçın	Üzerinde Görüşler	6.5.1985
»	Fahrettin Şengel		

KURULUŞ YILDÖNÜMLERİNİ İDRAK EDEN LOCALAR

VADİSİ	LOCASI	TARİHİ
İSTANBUL	HİSAR	9.4.1966
»	ERDEM	10.4.1984
»	KÜLTÜR	10.4.1948
»	DELTA	14.4.1958
»	HÜRRİYET	15.4.1948
»	ERENLER	21.6.1957
»	KARDEŞLİK	13.5.1948
»	ÖLKÜ	22.5.1948
»	AHENK	24.5.1954
»	FAZİLET	19.6.1954
»	PINAR	27.5.1965
»	ŞEFKAT	29.5.1958
»	ATLAS	9.6.1948
»	DELTA	14.4.1958
»	İREM	13.6.1975
»	MÜSAVAT	9.6.1949
»	SEVENLER	11.6.1965
»	HAKİKAT	17.6.1953

ANKARA

İLKE

4.4.1980

»

YUNUS EMRE

9.4.1977

»

YILDIZ

30.5.1956

»

EŞİTLİK

3.6.1972

»

AHİLER

5.6.1969

»

YÜKSELİŞ

24.6.1950

»

ATANUR

25.6.1981

İZMİR

ÜMIT

26.4.1957

»

EPHESUS

28.5.1965

»

PROMETHEE

9.6.1952

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ERZURUM

ERZURUM

10.10.1979

ARAMIZDAN AYRILANLAR

ADI SOYADI	DOĞUM YERİ-TARİHİ	TEKRİR TARİHİ	LOCASI	EB.: MAŞ.: İNTİKAL
Vahram Nazar	İstanbul-1925	6.10.1977	SEMBOL	28.3.1985
Faruk Aldemir	İstanbul-1910	2.2.1965	G. MİMARLARI	7.3.1985
Müceddit Kutbay	İstanbul-1908	3.5.1962	KARDEŞLİK	17.2.1985
İsaac Deleon	İstanbul-1919	22.2.1958	FREEDOM	22.4.1985
Ziya Akçor	Vodina-1907	28.12.1958	MÜSAVAT	24.4.1985
Sezal Konukgil	Preveze-1901	28.12.1925	FAZİLET	15.4.1985
Hüseyin Karacetin	İzmit-1926	9.12.1981	GÜN	1.3.1985
İzzet Niyazi Arkan	Üsküp-1900	5.12.1924	İDEAL	29.4.1985
Ulvi Çetinkaya	Çatalca-1925	6.11.1964	KÜLTÜR	15.5.1985
Halil Atalay	Kavala-1917	17.4.1959	AHİLER	9.5.1985

EBD.: MAŞ.: A İntikal eden kardeşlerimize Ev.: 'ın U.: Mi.: 'ından sonsuz mağ-firet ve kederli allelerine ve bütün kardeşlerimize sabırlar dileriz.

HİÇBİR ŞEY ÖLMEZ - HERŞEY YAŞAR.

WASHING MACHINE

Washing Machine. This machine is used for washing clothes. It is a large tub with a mangle or wringer attached to it. The woman in the illustration is using the mangle to press the clothes.

Washing Machine. This machine is used for washing clothes. It is a large tub with a mangle or wringer attached to it.

MİMAR SİNAN

Organ of Grand Lodge

of Free and Accepted Masons of Turkey

CONTENTS

4. Masonic Activities in İstanbul
During the Years 1880 - 1890 Reşat ATABEK
9. On youth Cevad Memduh ALTAR
16. Freedom Hasan ERMAN
21. The Introduction of a book Raşid TEMEL
26. The Place and Duty
of Man in the Cosmos Faruk ERENGÜL
41. The Sensitivity of Matter Sevil ÇALIŞKAN
48. Second degree Purification Enis N. ECER
54. On Freemasonry Raşid TEMEL
57. Philately and Masonry Tarık GÜNER
59. Current Events Mimar SİNAN
66. News From our Lodges Orhan TANRIKULU
79. In Memoriam Mimar SİNAN

Adress : 25, Nuruşlya Sokağı - Beyoğlu / İSTANBUL

YEAR 1985

NO. 56

